

Univerzita Karlova v Praze
Právnická fakulta

Elena Apollonová

**Kritéria pro vymezení plně funkčního
společného podniku v rozhodovací praxi
Komise**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: Doc. JUDr. Pavel Svoboda, Ph. D.,
D.E.A.

Katedra: evropského práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 13. dubna 2011

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány a práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne _____

Elena Apollonova

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala svému vedoucímu práce, panu docentovi JUDr. Pavlu Svobodovi, Ph. D., D.E.A., za jeho ochotu ujmout se vedení mé diplomové práce a cenné rady, a svému kolegovi JUDr. Tomáši Čihulovi, LL.M. Eur., za jeho vstřícnost a praktické postřehy.

Obsah

Úvod – Kritéria pro vymezení plně funkčního společného podniku v rozhodovací praxi Komise	1
1 Rozdělení společných podniků	3
2 Historický vývoj regulace společných podniků	7
2.1 Sdělení o kooperačních dohodách z roku 1968	8
2.2 Společné podniky a výjimky do roku 1983	13
2.3 Třináctá zpráva o politice hospodářské soutěže 1983	18
2.4 Nařízení Rady (ES) č. 4064/89	23
2.5 Sdělení Komise o rozdílu mezi koncentrativními a kooperačními podniky	23
2.6 Rozhodování Komise v prvních letech platnosti Nařízení 4064/89	24
2.7 Sdělení o kooperativních spojeních	28
2.8 Nařízení Rady (ES) č. 1310/1997	31
2.9 Nařízení Rady (ES) č. 1/2003	33
2.10 Nařízení Rady (ES) č. 139/2004	35
3 Kritéria	37
3.1 Nabytí společné kontroly	37
3.1.1 Sdělení Komise o kooperativních spojeních	37
3.1.2 Sdělení Komise o pojmu spojování	38
3.1.3 Sdělení Komise k otázkám příslušnosti	43
3.2 Kriterium plné funkčnosti	44
3.2.1 Funkční autonomie	44
(i) Sdělení Komise o pojmu plně funkčních společných podniků	44

(ii)	Sdělení Komise k otázkám příslušnosti.....	45
3.2.2	Zdroje	60
(i)	Sdělení Komise o pojmu plně funkčních společných podniků	60
3.2.3	Trvalost	62
4	Soudní dvůr Evropské unie a rozhodovací praxe Komise	69
	Závěr.....	74
	Seznam zkratk	76
	Seznam použité literatury.....	78
	Abstrakt – Kritéria pro vymezení plně funkčního společného podniku v rozhodovací praxi Komise	83
	Abstract – Criteria for a definition of a full function joint venture in the decision- making of the Commission	84
	Klíčová slova	85
	Key words	85

Úvod – Kritéria pro vymezení plně funkčního společného podniku v rozhodovací praxi Komise

Podnikatelé se často ocitají v situaci, kdy pro to, aby byli úspěšnější na trhu, musí poslechnout staré přísloví „v množství je síla“ a najít si pro své podnikání partnera nebo dokonce více partnerů. Důvody pro tento krok mohou být různé od nedostatku zdrojů (volný kapitál, personál, výrobní kapacity, distribuční síť, ochranné známky, know-how) přes rozložení rizika po dostání podmínkám veřejné zakázky. Ve všech případech ale podniky uvažují o spolupráci v lepším případě se třetími stranami, v horším s potenciálními soutěžiteli a v případě nejhorším se svými přímými konkurenty. Společnosti proto mezi sebou uzavírají dohody, které je mají ochránit před případnými vlky v rouších beránčích. Některé tyto dohody vyústí v právem Evropské Unie regulovaná spojení prostřednictvím společného podniku.

Plně funkční společný podnik je typem společného podniku, jehož mateřské společnosti se rozhodly nevydat se cestou pouhé kooperace, ale měly v úmyslu založit podnik, který bude do značné míry na nich samotných nezávislý, to znamená, že sice nad podnikem budou vyvíjet společnou kontrolu založenou majetkovou účastí, ale podnik bude na příslušném trhu trvale plnit všechny funkce autonomní jednotky. Aby byl společný podnik považován za plně funkční, musí splnit Komisí Evropské unie stanovená kritéria – společnou kontrolu a plnou funkčnost, která se skládá z funkční autonomie, trvalosti a zdrojů.

První, úvodní část poskytuje stručnou typologii společných podniků a zabírá se způsoby, jakými právo Evropské unie tato spojení reguluje.

Druhá část práce slouží jako nezbytný historický exkurz do vývoje nazírání Komise Evropské unie na kooperační a koncentrativní spojení a dává si za cíl objasnit, na základě kterých faktorů a jak se tento přístup od roku 1968 do současnosti měnil.

Třetí, hlavní, část diplomové práce bude analýzou jednotlivých kritérií posuzování společných podniků. Jednotlivá kritéria budou rozebrána zvlášť, a

s ohledem na relevantní odbornou literaturu, nařízení, zprávy a sdělení Komise, rozbořem rozhodovací praxe Komise Evropské unie, jakožto výsledkem aplikace přístupu k plně funkčním společným podnikům Komise Evropské unie samotné.

Práce se nezabývá do hloubky rozhodnutími Soudního dvoru Evropské unie, ačkoliv je si autorka vědoma skutečnosti, že by větší důraz na rozhodnutí Soudního dvoru Evropské unie do této práce významně přispěl k pochopení právní relevance rozhodnutí Komise v systému evropského práva hospodářské soutěže a umožnil by tak komplexnější pohled na danou problematiku, vzhledem k omezenému rozsahu práce se o rozsudcích Soudního dvoru pojednává pouze v poslední část práce a to velice stručně. Tato kapitola se věnuje vztahu rozhodovací praxe Komise Evropské unie k rozhodovací praxi Soudního dvoru Evropské unie, zejména rozsahem, v jakém ten může přezkoumávat rozhodnutí Komise a jeho nazíráním na rozhodnutí Komise.

V přípravné fázi výběru podkladů k této diplomové práci jsem se rozhodla citovat a parafrázovat pouze relevantní zahraniční literaturu. Česká odborná literatura existující k tomuto tématu mnou byla prostudována a vzata v potaz při určování směru diplomové práce a volbě dalších pramenů, došla jsem ale k názoru, že relevantní pasáže literatury zahraniční problematiku popisují pro účely mé práce vhodněji. Mnou použité české odborné prameny jsou k nalezení v seznamu použité literatury.

Za účelem přehlednosti je v celé kvalifikační práci odkazováno na čísla článků nyní platné Smlouvy o fungování Evropské unie, a to i případně, že se hovoří o období, kdy byla platná Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství, ve kterém bylo jiné číslování článků.

Výsledkem práce by měla být právní analýza kritérií pro vymezení plně funkčního společného podniku, a to především pomocí rozboru výstupů Komise Evropské unie – sdělení, zpráv a rozhodnutí.

1 Rozdělení společných podniků

Považuji za vhodné poskytnout na začátku své práce stručné rozdělení společných podniků, které je podstatné pro rozhodnutí o tom, zda se na společný podnik budou aplikovat příslušná ustanovení článku 101 a 102 Smlouvy o fungování Evropské unie nebo ustanovení Nařízení Rady ES č. 139/2004, o kontrole spojování podniků. Považuji tento exkurz za důležitý pro orientaci v nahlížení Komise na specifickou podmnožinu společných podniků – plně funkční společné podniky.

Spojení prostřednictvím společného podniku mohou mít hodně podob. Tato spojení často kombinují strukturální změny, typicky nabytí akcií již existující společnosti nebo založení nového společného podniku, a prvky kooperační, jakými jsou smluvní závazky stran vůči sobě navzájem, jmenovitě ve výzkumu, produkci, odbytu aj. Nebo může jít o kooperační dohody, například ve formě strategické aliance, které v sobě nesou i prvky koncentrativní. Existence strukturálních změn může vést ke vzniku dominance a nutnosti kontroly spojení. Kooperační elementy na druhou stranu mohou ovlivnit hospodářskou soutěž, soutěžitele a v neposlední řadě i spotřebitele.¹

Jelikož jsou společné podniky komplexní, je komplexní i jejich posuzování. V případě, že se bude jednat o koncentrativní spojení, může na takové spojení potenciálně dopadat nařízení Rady ES č. 139/2004, o kontrole spojování podniků. Aby spojení spadalo pod Nařízení 139/2004 musí splňovat jistá kritéria: (i) musí dojít k nabytí podniku, (ii) musí se jednat o plně funkční podnik a (iii) musí mít komunitární dimenzi. Komunitární rozměr mají všechna spojení, která splňují podmínku článku 1 (2) Nařízení 139/2004.²

¹ EC Competition law: joint ventures. In *Practical Law Company* [online]. [s.l.]: Practical Law Publishing Limited, 23.4.2010, 23.4.2010 [cit. 2011-01-01]. Dostupné z WWW: <www.practicallaw.com/9-107-3581>. 9-107-3581.

² EC Competition law: joint ventures. In *Practical Law Company* [online]. [s.l.]: Practical Law Publishing Limited, 23.4.2010, 23.4.2010 [cit. 2011-01-01]. Dostupné z WWW: <www.practicallaw.com/9-107-3581>. 9-107-3581.

Článek 1, odstavec 2

Spojení má význam pro celé společenství jestliže:

a) celkový celosvětový obrat všech dotčených podniků přesahuje 5000 milionů EUR a

b) celkový obrat každého z nejméně dvou dotčených podniků v rámci celého Společenství přesahuje 250 milionů EUR, pokud žádný z dotčených podniků nedosáhne v jednom a též členském státě více než dvou třetin svého celkového obratu v rámci celého Společenství.

3. Spojení nedosahující prahových hodnot stanovených v odstavci 2 má význam pro celé Společenství jestliže:

a) celkový celosvětový obrat všech dotčených podniků přesahuje 2500 milionů EUR;

b) v každém z nejméně tří členských států celkový obrat všech dotčených podniků přesahuje 100 milionů EUR;

c) v každém z nejméně tří členských států uvedených pro účely písmena b) převyšuje celkový obrat každého z nejméně dvou dotčených podniků 25 milionů EUR a

d) celkový obrat v rámci Společenství každého z nejméně dvou dotčených podniků přesahuje 100 milionů EUR, pokud žádný z dotčených podniků nedosáhne v jednom a též členském státě více než dvou třetin svého celkového obratu v rámci celého Společenství.³

Pokud se bude jednat čistě o kooperaci mezi společnostmi, může být taková spolupráce přezkoumávána dle článku 101 Smlouvy o fungování EU. Většinou v sobě ale spojení prostřednictvím společného podniku zahrnuje oba

³ EU. Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků. In Úřední věstník. 2004, L 24, s. 1-22. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:024:0001:01:CS:HTML>>.

prvky – koncentrativní a kooperační.⁴

Společné podniky lze rozdělit na 5 skupin:

- plně funkční podniky, splňující obrat dle článku 2 Nařízení 139/2004, na které výše uvedené nařízení dopadá;
- plně funkční podniky, které nemají komunitární rozměr, a tudíž na ně nedopadá Nařízení 139/2004, ale může se na ně vztahovat článek 101 Smlouvy o fungování EU, a případně národní regulace členských států Evropské unie;
- podniky, které nejsou plně funkční a nemůže na ně tudíž dopadat Nařízení 139/2004, ale může na ně dopadat článek 101 Smlouvy o fungování EU;
- plně funkční podniky, které mají i kooperační element a nezbytný obrat, a tudíž se na ně vztahuje Nařízení 139/2004, ale může se na ně vztahovat i článek 101 Smlouvy o fungování EU;
- podniky kooperačního typu, které nejsou plně funkční, na které se může vztahovat článek 101 Smlouvy o fungování EU.⁵

Za splnění určitých předpokladů může na společné podniky dopadat i článek 102 Smlouvy o fungování Evropské unie. Jedná se o případy, kdy společný podnik posiluje nebo dává vzniknout zneužití dominantního postavení na relevantním trhu. Taková situace může například nastat, pokud dvě mateřské společnosti, z nichž jedna má dominantní postavení na trhu, založí společný podnik, který bude mít na starosti prodej. Nebo se může jednat o případ, kdy na trhu dominantní společnost vytvoří společný podnik se svým dodavatelem nebo odběratelem a součástí dohody mezi nimi bude, že dodavatel bude povinen exkluzivně dodávat dominantní straně suroviny nebo spotřebitel bude povinen odebírat výhradně od svého dominantního partnera.

⁴ EC Competition law: joint ventures. In *Practical Law Company* [online]. [s.l.]: Practical Law Publishing Limited, 23.4.2010, 23.4.2010 [cit. 2011-01-01]. Dostupné z WWW: <www.practicallaw.com/9-107-3581>. 9-107-3581.

⁵ EC Competition law: joint ventures. In *Practical Law Company* [online]. [s.l.]: Practical Law Publishing Limited, 23.4.2010, 23.4.2010 [cit. 2011-01-01]. Dostupné z WWW: <www.practicallaw.com/9-107-3581>. 9-107-3581.

Na rozdíl od spojení, na které dopadá článek 101 Smlouvy o fungování EU, nemůže být v případě těchto dohod udělena spojení výjimka.⁶

⁶ EC Competition law: joint ventures. In *Practical Law Company* [online]. [s.l.]: Practical Law Publishing Limited, 23.4.2010, 23.4.2010 [cit. 2011-01-01]. Dostupné z WWW: <www.practicallaw.com/9-107-3581>. 9-107-3581.

2 Historický vývoj regulace společných podniků

Pro pochopení přístupu Komise ke společným podnikům je dle mého názoru nezbytný hlubší historický exkurz. Nazírání Komise na různé typy spojení totiž nikdy nebylo rigidní, naopak velmi často dostávalo změnám. Jelikož pojem společný podnik je spíše pojmem ekonomickým a obchodním, který je používán v těchto odvětvích pro „nejrůznější komerční dohody mezi dvěma a více subjekty se širokým okruhem cílů a ekonomických dopadů“⁷, který již ve svých počátcích postrádal přesně vymezený význam a byl dle slov panů Bellamyho a Childa používán pro mnohé dohody, od fúzí po pouhé kooperační smlouvy v oblasti výzkumu a vývoje, produkce a distribuce⁸, nebylo pro Komisi vůbec snadným úkolem cele spektrum těchto dohod podchytit a podřadit pod pro ně vhodnou normu.

Nejčastěji se jednalo o situace, kdy Komise vydala oficiální sdělení, pokyn nebo nařízení, začala ho aplikovat na konkrétní spojení a postupem času docházela k názoru, že její vyjádření neřeší uspokojivým způsobem všechny aspekty spojení, které jí bylo notifikováno, proto se Komise ve svých rozhodnutích postupně od textu vyjádření odchylovala, a ke konci celého procesu vydávala pokyny nové. Musím ale konstatovat, že ne vždy se tyto změny odehrávaly na základě výše popsaných činitelů, zvláště na začátku bylo rozhodování Komise velmi chaotické a nedrželo se jednotného směru, ať už ekonomického nebo právního. Bylo poznat, že Komise v prvních desetiletích mnohdy počínala metodou „pokus-omyl“. V průběhu let ale začalo v rozhodování Komise ekonomické hledisko převažovat, až zcela převážilo nad hledisky jinými. V této kapitole se pokusím nastínit, jak a na základě čeho se přístup Komise měnil.

⁷ BELLAMY, Sir Christopher; CHILD, Graham. *European Community Law of Competition*. 6th edition. United States: Oxford University Press Inc., 2008. 1679 s. ISBN 978-0-19-928651-5, s. 540.

⁸ BELLAMY, Sir Christopher; CHILD, Graham. *European Community Law of Competition*. 6th edition. United States: Oxford University Press Inc., 2008. 1679 s. ISBN 978-0-19-928651-5, s. 540.

Před účinnosti Nařízení 4064/89 si musela Komise vystačit s článkem 101 (1) Smlouvy při posuzování všech typů společných podniků. Komise proto zvolila velmi široký přístup při aplikaci článku 101 Smlouvy na společné podniky, a tím získala příslušnost pro posuzování velmi široké škály dohod. Komise velmi často nahlížela na mateřské společnosti jako na alespoň potenciální soutěžitele, a též často shledávala pravděpodobnost značného vlivu těchto dohod na hospodářskou soutěž. A ačkoliv byly udělovány blokové výjimky pro specializované dohody a dohody v oblasti výzkumu a vývoje, společné podniky, které nespádaly do těchto kategorií, byly předmětem nejistého a zdlouhavého řízení dle článku 101 (3) Smlouvy.⁹ Lze shrnout, že do začátku 80. let bylo proto obvyklou praxí Komise trvat na tom, že na všechny společné podniky dopadá článek 101 (1) Smlouvy, spojení ale následně vyloučit za pomoci výjimek v souladu s článkem 101 (3) Smlouvy.¹⁰

2.1 Sdělení o kooperačních dohodách z roku 1968

V souladu s výše popsaným principem co nejširší příslušnosti, vydala Komise v roce 1968 sdělení, ve kterém prvně zaujala stanovisko ke kooperačním dohodám. Komise ve svém sdělení uvítala takovou mezioborovou spolupráci malých a středních společností, která vede k jejich větší konkurenceschopnosti a zvýšení výkonů. Komise označila za svůj úkol takovou spolupráci usnadňovat. Též některá spolupráce velkých korporací měla dle názoru Komise hospodářský přínos. Komise ve svém sdělení shrnula dosavadní praxi vůči určitým způsobům kooperace a vymezila ty, které dle jejího názoru nespádají pod článek 101 (1) Smlouvy a mohly by být posuzovány dle článku 101 (3) Smlouvy. V případě, že by docházelo k pochybnostem, zda konkrétní mezioborová spolupráce omezuje hospodářskou soutěž nebo by

⁹ BELLAMY, Sir Christopher; CHILD, Graham. *European Community Law of Competition*. 6th edition. United States: Oxford University Press Inc., 2008. 1679 s. ISBN 978-0-19-928651-5, s. 552-553.

¹⁰ JONES, Alison; SUFRIN, Brenda. *EC Competition Law: text, cases and materials*. 1st edition. New York: Oxford University Press Inc., 2001. 1159 s. ISBN 0-19-876329-8, s. 818-819.

předmětná forma spolupráce nebyla Komisi v tomto sdělení rozebrána, měly společnosti možnost požádat o posouzení pomocí negativního testu.

Kooperace, které z hlediska Komise neomezovaly hospodářskou soutěž, sdělení rozdělilo na několik druhů, a to spolupráce, které mají výlučně za cíl spolupráci (i) při společném získávání informací, (ii) v oblasti účetní a finanční, (iii) při vývoji a výzkumu, (iv) při využívání produkčních zdrojů, (v) při vytváření pracovních skupin, (vi) v rámci společného prodeje a služeb zákazníkům, (vii) při tvorbě reklamy a (viii) při používání společného označení kvality, a to tak jak jsou vymezeny níže.¹¹

Společné získání informací

Jako první formu pro hospodářskou soutěž nezávadné spolupráce viděla Komise spolupráci, která má výlučně za cíl (i) výměnu názorů a zkušeností, (ii) společný průzkum trhu, (iii) společné porovnávání oborů nebo odvětví a (iv) společné vyhotovení statistik a kalkulačních schémat. Dohody, které sloužily ke společnému získání informací nutných k následné, samostatné a na sobě nezávislé úpravě obchodního chování, nebo dohody, na základě kterých společnosti za tímto účelem nezávislé na sobě využijí společného poradního orgánu, nemají za cíl a nezpůsobují omezení hospodářské soutěže. Pokud ale je omezená obchodní volnost společnosti nebo dochází ke koordinaci obchodního chování, ať už výslovně nebo chováním na sebe navazujícím, mohlo se jednat o omezení hospodářské soutěže. Předmětné omezení hrozilo obzvláště v případech, kdy konkrétní doporučení byla vyslovována nebo závěry formulovány takovým způsobem, že měly za následek chování stejného druhu alespoň u části podniku podílející se společností.¹²

Podle názoru Komise mohlo k výměně informací docházet jak přímo

¹¹ EU. Notice concerning agreements, decisions and concerted practices in the field of cooperation between enterprises. In Journal officiel. 1968, C 075, s. 1-6. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31968Y0729>>.

¹² EU. Notice concerning agreements, decisions and concerted practices in the field of cooperation between enterprises. In Journal officiel. 1968, C 075, s. 1-6. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31968Y0729>>.

mezi společnostmi samotnými, tak prostřednictvím třetího subjektu. Sdělení však kladlo důraz na to, že je velmi těžké oddělit od sebe informace, které nemají vliv na hospodářskou soutěž a takové které na ní vliv mají, a proto nešlo o takových dohodách bez dalšího říci, že hospodářskou soutěž neovlivňují. Výměna informací byla pro hospodářskou soutěž obzvláště nebezpečná na oligopolním trhu s homogenními výrobky. U pouhého společného průzkumu trhu, bez na něho navazující spolupráce, jako je tomu například při vyhotovování konjunkturálních a strukturálních analýz, bylo bez dalšího zřejmé, že k narušení hospodářské soutěže nedocházelo. Na druhou stranu na kooperace, která obsahovala ujednání o kalkulačních schématech obsahujících kalkulační věty, Komise doporučovala nahlížet jako na spolupráce, které mohou omezovat hospodářskou soutěž.¹³

Účetní a finanční kooperace

Jako druhý způsob spolupráce, který nemá na hospodářskou soutěž vliv, vymezovala Komise spolupráci, která měla za svůj výlučný cíl (i) spolupráci v rámci účetnictví, (ii) společné zajištění úvěru, (iii) spravování inkasa a (iv) společná poradenská centra v oblasti daňové a provozu. Tyto dohody se často děly v rámci zefektivnění celého procesu a snížení nákladů.¹⁴

Výzkum a vývoj

Dalším typem byla spolupráce výlučně v oblasti (i) společného provedení výzkumu a vývoje, (ii) společného zadání výzkumu a vývoje a (iii) rozdělení vývoje a výzkumu mezi zúčastněnými. K narušení hospodářské soutěže mohlo ale dojít, pokud zúčastněné společnosti uzavřely dohody, které by omezily jejich činnost v rámci vývoje a výzkumu, nebo by omezily využití poznatků z tohoto vývoje nebo výzkumu. Též závazek společností zcela nebo částečně

¹³ EU. Notice concerning agreements, decisions and concerted practices in the field of cooperation between enterprises. In Journal officiel. 1968, C 075, s. 1-6. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31968Y0729>>.

¹⁴ EU. Notice concerning agreements, decisions and concerted practices in the field of cooperation between enterprises. In Journal officiel. 1968, C 075, s. 1-6. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31968Y0729>>.

neprovádět výzkum a vývoj mohl mít za následek narušení hospodářské soutěže, pokud by zároveň neprobíhal společný výzkum a vývoj. V případech rozdělení oblastí vývoje, se jednalo o specializaci a bylo nutné zajistit sdílení získaných poznatků mezi zúčastněnými společnostmi, aby se stále jednalo o dohody, které hospodářskou soutěž nenarušují. K narušení hospodářské soutěže mohlo dojít též v případech, kdy na základě vyhodnocení poznatků, docházelo mezi zúčastněnými ke sladění dalších kroků ohledně výroby určitého zboží.¹⁵

Společné využití produkčních zdrojů

Čtvrtou skupinou byly dohody, které měly výlučně za cíl společné využití produkčních zdrojů, jakými jsou sklady a transportní zařízení. Tento typ nebyl dle Komise hospodářské soutěži nebezpečný, jelikož nepřesahoval rámce organizační a technické regulace využívání kapacit zúčastněných společností.¹⁶

Pracovní skupiny

Jako další druh byly vymezeny dohody, na základě kterých se vytvářely pracovní skupiny, které sloužily k provedení zakázek. Za dohody nenarušující hospodářskou soutěž se ale považovaly pouze dohody, kdy s ohledem na plnění si zúčastněné podniky nebyly navzájem konkurenty. Při posuzování, zda se jednalo o konkurenty, se otázka konkurence měla posuzovat pouze ve vztahu ke konkrétnímu výrobku. Společnosti mohly být konkurenty na trhu jiném, ale jejich spolupráce při výrobě tohoto dalšího výrobku, hospodářskou soutěž neohrožuje. Ale i v případě, že se o konkurenty jednalo, nenazíralo se na dohodu jako na zakázanou, pokud jednotlivé společnosti nemohly předmětnou zakázku uskutečnit samostatně, a to obzvlášť z důvodu nedostatku know-how, financí nebo kapacity. Totéž platilo i pro případy, kdy společnosti

¹⁵ EU. Notice concerning agreements, decisions and concerted practices in the field of cooperation between enterprises. In Journal officiel. 1968, C 075, s. 1-6. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31968Y0729>>.

¹⁶ EU. Notice concerning agreements, decisions and concerted practices in the field of cooperation between enterprises. In Journal officiel. 1968, C 075, s. 1-6. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31968Y0729>>.

nemohly samostatně předložit nabídku, které by byla konkurenceschopná. Na škodu hospodářské soutěže ale byly takové dohody, ve kterých se společnostmi zavazovaly vykonávat svou činnost pouze v rámci pracovní skupiny.¹⁷

Společný prodej a servis

Za jiný typ povolených dohod byly považovány dohody, ve kterých se společnostmi, které nebyly konkurenty, dohodly na společném prodeji nebo společném reklamačním a zákaznickém servisu svého zboží. Často nedocházelo k narušení hospodářské soutěže, ani pokud prodej zboží probíhal prostřednictvím malých a středních společností, které si nebyly konkurenty, ale nebylo možné to takto generalizovat. O společný reklamační a zákaznický servis se nejednalo v případech, kdy více výrobců mělo nezávisle na sobě uzavřené smlouvy s jednou společností, která jim poskytovala reklamační a zákaznický servis.¹⁸

Tvorba reklamy

Dohody o společné reklamě mohly mít za výsledek i propagaci oboru jako celku nebo propagace společné značky. Taková dohoda byla zakázána pouze v případě, že její strany byly omezené v samostatné reklamní činnosti.¹⁹

Používání společného označení kvality

Poslední skupinou dohod byly dohody, které měly za cíl používání společného označení kvality a které byly otevřené vstupu dalších soutěžitelů. Toto právo na používání společného označení, ale nesmělo být podmíněno

¹⁷ EU. Notice concerning agreements, decisions and concerted practices in the field of cooperation between enterprises. In Journal officiel. 1968, C 075, s. 1-6. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31968Y0729>>.

¹⁸ EU. Notice concerning agreements, decisions and concerted practices in the field of cooperation between enterprises. In Journal officiel. 1968, C 075, s. 1-6. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31968Y0729>>.

¹⁹ EU. Notice concerning agreements, decisions and concerted practices in the field of cooperation between enterprises. In Journal officiel. 1968, C 075, s. 1-6. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31968Y0729>>.

podmínkami ohledně výroby, prodeje, tvorby ceny a jinými podobného druhu.²⁰

Sdělení posloužilo Komisi jako možnost právně nezávazně vyjádřit své tehdejší stanovisko ke společným podnikům a ponechat si svobodu toto stanovisko v budoucnu překonat na základě zkušeností z praxe, k čemuž taky v historii společných podniků mnohokrát došlo.²¹

2.2 Společné podniky a výjimky do roku 1983

Postupně jak přibývaly případy, které se týkaly společných podniků, stávalo se zřejmým, že se Komise chová opatrně vůči dohodám, které nespadají pod kategorie vymezené sdělením o kooperačních dohodách. Výjimky se udělovaly pouze na dobu určitou a nezřídka v sobě obsahovaly podmínky povolení, jako například pravidelné poskytování Komisi údajů o obratech, kterých dosáhl společný podnik, nebo oznámení každého případu, kdy se společný podnik choval způsobem narušujícím hospodářskou soutěž. Jako příklad lze uvést *Carbon Gas Technology*²², kde všechny licenční smlouvy mezi mateřskými společnostmi a společným podnikem podléhaly schválení Komise.

Komise mohla udělit výjimku v souladu s článkem 101 (3) Smlouvy pokud spojení formou společného podniku splňovalo dvě pozitivní podmínky:

- přispívalo ke zlepšení výroby nebo distribuce výrobků anebo k podpoře technického či hospodářského pokroku;
- vyhrazovalo spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z toho vyplývajících;

a dvě negativní podmínky:

- neukládalo příslušným podnikům omezení, jež nebyla k dosažení

²⁰ EU. Notice concerning agreements, decisions and concerted practices in the field of cooperation between enterprises. In Journal officiel. 1968, C 075, s. 1-6. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31968Y0729>>

²¹ GOYDER, D.G. *EC Competition Law*. 3rd edition. New York: Oxford University Press Inc., 1998. 627 s. ISBN 0-19-826296-5, s 428

²² Carbon Gas Technology, 1984 2 CLMR 275.

těchto cílů nezbytná;

- neumožňovalo těmto podnikům vyloučit hospodářskou soutěž ve vztahu k podstatné části výrobků tímto dotčených.

Odpověď na to, zda společný podnik splňuje první podmínku, často vycházela ze zjištění, čeho se společnostmi snaží vytvořením společného podniku dosáhnout.

Rozhodnutí Rockwell International Corporation / Iveco Industrial Vehicles Corporation

Například v *Rockwell International Corporation / Iveco Industrial Vehicles Corporation* se mateřské společnosti snažily prosadit na trhu s novým typem zadní nápravy pro nákladní vozy. Komise povolila společný výrobní a odbytový podnik, který zákazníkům umožňoval těžit z technického pokroku, jež přinášel nový výrobek, a to přestože podíl společného podniku na relevantním trhu činil 75%. Komise v tomto případě uznala, že by společnosti dosáhly úspěchu inovativního produktu na trhu pouze za předpokladu, že by se odběratele mohli spolehnout na dlouhodobost vzniklého podniku a na vysokou kvalitu produktů. S tímto cílem mateřské společnosti uzavřely mezi sebou dohodu, která omezila poskytování licencí na daný výrobek třetím osobám, zavázala společnostmi k převodu technologií na společný podnik a umožnila export výrobků do západní Evropy, Afriky a na Blízký Východ pouze prostřednictvím společného podniku. Výše popsané kroky byly shledány odůvodnitelnými pro prosazení nového výrobků na trhu.²³

Komise ve svých rozhodnutích několikrát potvrdila, že výhody plynoucí pro spotřebitele ze vzniku společného podniku nemusí být čistě v podobě snížení ceny výrobků, ale například v uvedení nového léku na trh, jako tomu bylo v *Beecham / Parke*²⁴, nebo v přístupu k novému zdroji energie v případě

²³ Carbon Gas Technology, 1984 2 CLMR 275.

²⁴ Beecham / Parke, IV/28796.

*Carbon Gas Technology.*²⁵

Výjimky na základě článku 101 (3) Smlouvy byly Komisí udělovány mimo jiné, pokud (i) byl společný podnik schopen rychleji proniknout s produktem na trh než by to dokázaly mateřské společnosti samostatně; (ii) přinášel výhody pro konečné spotřebitele například ve formě většího sortimentu nebo kvalitnějších služeb s produktem spojených; (iii) umožňoval mateřským společnostem působit na trhu, na kterém by samy působit nemohly, například z důvodu nedostatku kapitálu, znalostí či schopnosti nést riziko (*De Laval / Stork*²⁶, *Amersham International / Buchler*²⁷). Komise byla ochotná udělit výjimku dle článku 101 (3) Smlouvy i v případě společných podniků, jejichž podíl na relevantním trhu byl vypočítán jako velmi vysoký, a to tehdy pokud výhody pro spotřebitele převažovaly nad rizikem plynoucím z vysokého podílu na trhu (například *Rockwell International Corporation / Iveco Industrial Vehicles Corporation*).²⁸

Při zkoumání třetí, negativní, podmínky nesouhlasila Komise s omezeními, která šla daleko nad rámec oprávněné potřeby mateřských společností chránit své zájmy v rámci společného podniku. Omezení, která byla pod drobnohledem Komise, lze nalézt v článku Dr. Johna Templa Langa, ředitele Generálního ředitelství pro ochranu hospodářské soutěže, z roku 1977.

Mezi nejvýznamnější patří:

- ustanovení, která zakazují společnému podniku vykonávat bez souhlasu mateřských společností jinou činnost, než pro něj mateřskými společnostmi vymezenou, nebo která jeho činnost omezují na určitý geografický region;
- ustanovení zakazující mateřským společnostem konkurovat se společným podnikem, a tím i mezi sebou navzájem;

²⁵ Carbon Gas Technology, 1984 2 CLMR 275.

²⁶ De Laval / Stork, [1977] 2 CLMR D69.

²⁷ Amersham International / Buchler, [1983] 1 CLMR 619.

²⁸ GOYDER, D.G. EC Competition Law. 3rd edition. New York: Oxford University Press Inc., 1998. 627 s. ISBN 0-19-826296-5, s. 428-439.

- ustanovení zavazující mateřské společnosti k odběru od společného podniku výrobků nebo surovin;
- ustanovení zavazující mateřské společnosti k poskytování společnému podniku surovin, dílů, práv k duševnímu vlastnictví a know-how;
- ustanovení, omezující mateřské společnosti v odběru většího, než dohodou stanoveného množství výrobků od společného podniku;
- ustanovení omezující právo společného podniku poskytovat licence třetím osobám nebo mateřským společnostem.²⁹

Komise ale chápala potřebu mateřských společností si v dostatečné míře chránit své oprávněné zájmy v době fungování společného podniku, považovala tudíž ustanovení o nekonkurování si mezi mateřskými společnostmi za nezbytné (*Rockwell International Corporation / Iveco Industrial Vehicles Corporation*), a to i taková, která platila po poměrně dlouhou dobu od zániku společného podniku, aby se zajistil přechod technologií, nové licenční dohody, alokace zdrojů atd. Stavila se ale odmítavě k závazkům mateřských společností si nekonkurovat i po skončení tohoto přechodného období.³⁰

Při posuzování poslední podmínky zkoumala Komise relevantní trh, a pokud došla k názoru, že uskutečnění spojení mohlo mít za následek ohrožení hospodářské soutěže na tomto trhu, se spojením nevyslovila souhlas. Zvláště proto bývala zkoumána spolupráce na velmi obsáhlém geografickém trhu.³¹

Dá se říci, že Komise viděla velký přínos, který přinášely společné podniky, ale v případě, že kromě přínosů byla i hrozba omezení hospodářské soutěže, Komise spojení raději zakázala. Obavy Komise z ohrožení potenciální soutěže lze demonstrovat na případu *AEI / Reyrolle Parsons re Vacuum Interrupters*. Dvě anglické společnosti se rozhodly vytvořit společný podnik za

²⁹ JUNGE, J. Temple. Joint Ventures under the EEC Treaty Rules on Competition. *Irish Jurist*. 1977, 15, 12.

³⁰ GOYDER, D.G. *EC Competition Law*. 3rd edition. New York: Oxford University Press Inc., 1998. 627 s. ISBN 0-19-826296-5, s. 428-439.

³¹ GOYDER, D.G. *EC Competition Law*. 3rd edition. New York: Oxford University Press Inc., 1998. 627 s. ISBN 0-19-826296-5, s. 428-439.

účelem vývoje, produkce a prodeje určitého typu vakuového zhášedla (součást jističe rozvaděče). Obě společnosti se po dobu deseti let pokoušely samostatně o vývoj produktu, ale jednalo se o natolik komplexní a náročný vývoj, že nebyly úspěšné. Komise k tomuto poznamenala, že obě společnosti věděly, že náklady na vývoj jsou velmi významné, a obě si uvědomovaly, že pokud mají být vakuová zhášedla uvedena na komerční trh za cenu, která by jim umožnila být konkurenceschopnými se standardními jističi, byla spolupráce a sdílení zdrojů nezbytné pro snížení vysokých nákladů obou společností. Komise též uvedla, že jelikož na trhu s elektrickými součástkami nebyl v rozhodnou dobu žádný jiný výrobce vakuových zhášedel, mělo se na spojení dvou společností, které byly jedinými potenciálními výrobci vakuových zhášedel na trhu, hledět jako na omezení hospodářské soutěže. Na druhou stranu Komise uznala, že ze spojení mohl vzejít produkt, který by byl z technologického hlediska vyspělejší než stávající jističe a společnosti by nebyly vzhledem k technickým a finančním požadavkům na vývoj produktů schopné vyvinout životaschopný produkt samostatně. Přínosem též bylo, že by ze spojení těžili i spotřebitelé, jelikož by v budoucnu získaly přístup k pokrokovějšímu typu jističů.³²

Toto rozhodnutí ale vyvolalo řádu dohadů, jelikož teoreticky nebylo zcela konzistentní s podmínkou článku 101 (3) Smlouvy, které říkalo, že spojení nesmělo ukládat příslušným podnikům omezení, která by nebyla nezbytná k dosažení cílů dohody. Vystala tak otázka, pokud mateřské společnosti byly schopné dosáhnout uvedení výrobku na trh každá samostatně, i přesto že by jejich výrobek pravděpodobně nebyl konkurenceschopný vzhledem k vysoké ceně, ovlivněné vysokými náklady na samostatný vývoj, jednalo by se pořád o nezbytné omezení?³³

³² AEI /Reyrolle Parsons re Vacuum Interrupters [1977] OJ L48/3a.

³³ JONES, Alison; SUFRIN, Brenda. *EC Competition Law : text, cases and materials*. 1st edition. New York: Oxford University Press Inc., 2001. 1159 s. ISBN 0-19-876329-8, s. 820-821.

2.3 Třináctá zpráva o politice hospodářské soutěže 1983

Komise musela přehodnotit svůj postoj k potenciálním soutěžitelům a učinila tak prostřednictvím své Třinácté zprávy o politice hospodářské soutěže. Vytvořila seznam konkrétních otázek, které chtěla pokládat, aby zjistila, zda hrozí omezení hospodářské soutěže. Jednalo se o níže uvedené otázky:

- vklad do společného podniku – překračují nutné investiční náklady značným způsobem možnosti mateřských společností samotných? Má každý z partnerů potřebné znalosti a zdroje?
- výroba společného podniku – je každý z partnerů obeznámen s výrobní technologií? Vyrábí každý z partnerů vstupní zdroje pro výsledný produkt nebo vyrábí výrobky z produktů společného podniku a má přístup k výrobnímu vybavení?
- prodej společného podniku – existuje reálná nebo potenciální poptávka po zboží, a to v takovém rozsahu, že by každý partner byl schopen vyrábět výrobek samostatně?
- faktor rizika – je každý z partnerů schopen nést technická a finanční rizika?³⁴

Rozhodnutí *Optic Fibres*

Za jedno z prvních rozhodnutí, ve kterém Komise položila výše uvedené otázky, je *Optic Fibres*. Americká společnost Corning Glass Works („Corning“) založila tři společné podniky, jeden s anglickou společností BICC, ve kterém figurovala padesáti procenty, jeden s německou společností Siemens, též s účastí padesát procent, a jeden s francouzskou společností COFOCO, ve kterém měla čtyřicetiprocentní podíl. Corning měla zkušenosti na poli výroby optických vláken a evropské společnosti měly na druhou stranu zkušenosti s výrobou

³⁴ JONES, Alison; SUFRIN, Brenda. *EC Competition Law : text, cases and materials*. 1st edition. New York: Oxford University Press Inc., 2001. 1159 s. ISBN 0-19-876329-8, s. 820-821.

optických kabelů.³⁵

Spojení vzniklo za účelem společného vývoje, výroby a prodeje optických vláken a optických kabelů. Ve všech třech dohodách chyběla ustanovení omezující hospodářskou soutěž. Komise posoudila případ následujícím způsobem: (i) neexistuje jednotný trh pro výrobu optických vláken a kabelů, (ii) je vysoce nepravděpodobné, že by Corning vstoupila na trh s optickými kabely nebo že by partneři Corningu vstoupily na trh s optickými vlákny, (iii) spolupráce mateřských společností byla k jejich hlavní obchodní aktivitě spíše doplňkového charakteru a neomezovala hospodářskou soutěž, (iv) dohody o výzkumu a vývoji v sobě neobsahovaly omezující ustanovení. Potenciální nebezpečí pro hospodářskou soutěž představovaly samotné společné podniky, které měly díky svým mateřským společnostem stabilní postavení, jak na trhu s optickými vlákny, tak na trhu s optickými kabely a na trhu výroby a marketingu optických vláken si byly skutečnými konkurenty. Nadto ačkoliv směl každý společný podnik volně provádět aktivní a pasivní prodej do území podniku druhého, na území, pro které měl Corning výhradní licence, byly povolené pouze pasivní prodeje. Zároveň měl Corning vzhledem k jeho personálnímu a finančnímu zastoupení v podnicích a jejich závislosti na Corningem vlastněných technologiích možnost ovlivňovat rozhodování společných podniků. Komise nakonec vznik společných podniků povolila na dobu patnáct let, ale podmínila schválení změnami, které měly zajistit větší nezávislost podniků na Corningu a větší konkurenci mezi podniky navzájem.³⁶

Jako další případ, kdy měla Komise obavy o fungování hospodářské soutěže ne z důvodu skutečné nebo potenciální soutěže mezi mateřskými společnostmi, ale z důvodu výrazného zastoupení společného podniku na

³⁵ Optic Fibres, IV/30320.

³⁶ Optic Fibres, IV/30320.

relevantním trhu, lze zmínit *Mitchell Cotts / Sofifitra*.³⁷

Rozhodnutí ICI / Black Powder

Ne všechny spojení prostřednictvím společného podniku však byly Komisi schváleny, jako případ, kdy spojení nebylo schváleno, lze uvést *ICI / Black Powder*. ICI neměla produkční kapacity ve Velké Británii, ale dosahovala na daném teritoriu téměř výhradního monopolu, Black Powder na druhou stranu by i po vzniku společného podniku vyráběla produkt v Německu a zachovala si přibližně 50 % podíl na německém trhu. Komise vyjádřila ke společnému podniku výhradu, a to že by mateřské společnosti, které byly na daném trhu konkurenty, vzájemně sladily svá obchodní rozhodnutí a ICI by odebírala produkt pro trh Velké Británie výhradně od společného podniku, čímž by došlo k zablokování tohoto trhu pro jiné výrobce. Vzhledem k výhradám Komise společností od záměru ustoupily.³⁸

Rozhodnutí ODIN

V rozhodnutí *ODIN* Komise dokonce rozhodla, že dané spojení nespadá pod článek 101 (1) Smlouvy a nemusí být tudíž vyjímáno výjimkou dle článku 101 (3) Smlouvy. Předmětem rozhodování bylo spojení anglické společnosti Metal Box a norské společnosti Elopak za účelem vývoje nového druhu obalu. Komise rozhodla, že mateřské společnosti nebyly konkurenty a neměly dostatečné znalosti na to, aby vyvinuly nový produkt samostatně.³⁹ Toto rozhodnutí lze považovat za

³⁷ *Mitchell Cotts / Sofifitra*, [1988] 4 CLMR 111.

JONES, Alison; SUFRIN, Brenda. *EC Competition Law : text, cases and materials*. 1st edition. New York: Oxford University Press Inc., 2001. 1159 s. ISBN 0-19-876329-8, s. 819-823.

³⁸ *ICI / Black Powder* [1979] 1 CLMR 403.

GOYDER, D.G. *EC Competition Law*. 3rd edition. New York: Oxford University Press Inc., 1998. 627 s. ISBN 0-19-826296-5, s. 432-433.

³⁹ *Odin* [1997] CLMR 832

GOYDER, D.G. *EC Competition Law*. 3rd edition. New York: Oxford University Press Inc., 1998. 627 s. ISBN 0-19-826296-5, s. 439

přelomové, jelikož v něm Komise upustila od svého tradičního přístupu a rozhodla se pro detailnější a na ekonomických principech založenou analýzu vlivu společného podniku na hospodářskou soutěž.⁴⁰ Dle mého názoru se jedná o posun Komise od prostého předpokladu, že u většiny společných podniků je velká pravděpodobnost, že znatelně ovlivní hospodářskou soutěž, k posuzování z ekonomického hlediska potenciálního vlivu konkrétního společného podniku na hospodářskou soutěž.

Jak již výše popsáno napovídá, přístup Komise k horizontálním spojením se dramaticky vyvíjel, občas dosti chaotickým způsobem, který odrážel rozdílné vize vyšších úředníků Generálního ředitelství pro hospodářskou soutěž. Velmi málo doporučení poskytovaly i oba soudy – Soudní dvůr Evropské unie a Soud první instance. Tyto okolnosti nabádají k jisté obezřetnosti při posuzování raných rozhodnutí Komise v této soutěžně-právní oblasti. Komise byla často kritizována za to, že až příliš ochotně aplikovala článek 101 (1) Smlouvy na společné podniky, a tím získávala příslušnost pro posuzování širokého spektra spojení prostřednictvím společného podniku. Zejména se jednalo o skutečnost, že Komise považovala mateřské společnosti alespoň za potenciální soutěžitele, a proto jakákoliv spolupráce mezi nimi mohla ohrozit hospodářskou soutěž na příslušném trhu, a to i v případech, kde minimální rozsah vstupu na trh byl větší, než kolik činily pravděpodobné prodeje každé mateřské společnosti zvlášť, nebo v případech kdy mateřské společnosti nebyly schopné vyvinout samostatně nový výrobek nebo vstoupit na nový trh. Komise dokonce přijala rozsáhlý interpretační výklad pojmu „znatelný vliv na hospodářskou soutěž“.⁴¹

JONES, Alison; SUFRIN, Brenda. *EC Competition Law: text, cases and materials*. 1st edition. New York: Oxford University Press Inc., 2001. 1159 s. ISBN 0-19-876329-8, s. 824

⁴⁰ BELLAMY, Sir Christopher; CHILD, Graham. *European Community Law of Competition*. 6th edition. United States : Oxford University Press Inc., 2008. 1679 s. ISBN 978-0-19-928651-5, s. 553.

⁴¹ KORAH, Valentine; VON KALINOWSKI, Julian O. *Competition Law of the European Community*. Second edition. United States of America: Mathew Bender & Company, Inc., a member of the LexisNexis Group, 2007. Volume 2, Joint Ventures and Cooperation, s. 139. ISBN 978-0-8205-5338-2, p. 14.

Výsledkem bylo, že strany transakce, aby získaly individuální výjimku v souladu s článkem 101 (3) Smlouvy, musely spojení notifikovat Komisi. Situace, kdy Komise zastávala názor, že spojení soutěžitelů musejí být schvalována, umožňovaly Komisi stanovit podmínky a závazky pro vydání souhlasného rozhodnutí nebo trvat na změně spojovacích dohod v průběhu neformálních diskuzí následujících po notifikaci. Z obchodního hlediska bylo ale brzo jasné, že proces udělování výjimek, které byly časově omezené a odvolatelné, je pro společný podniky nevhodný, jelikož vyžadují změny ve struktuře mateřských společností a ze své podstaty jsou ve většině případů i velmi významné investice.⁴² K takovým strukturálním změnám a investicím zcela jistě nemotivuje stav, kdy investorům není daná jistota, že souhlas, jim již jednou udělený, nebude vzat zpět.

Notifikace sice poskytovala mateřským společnostem právní jistotu s ohledem na případné soudní spory podle článku 101 (2) Smlouvy, neexistovala ale žádná ochrana spojení, jejíž notifikace byla již předložena Komisi. Taková spojení mohla být kdykoliv napadena před národními soudy a národní soud mohl na základě precedentů Komise dojít k názoru, že společný podnik ohrožuje hospodářskou soutěž, a odročit jednání než Komise rozhodne o udělení výjimky. Konečně se stálo nesporným, že stávající centralizovaný systém notifikace nemůže být zachován. Komise si uvědomila, že je potřeba vydat v této oblasti chybějící pokyny, a zveřejnila v roce 1985 svůj záměr takto učinit. Odborná veřejnost si ale na pokyny počkala ještě 8 let, a to do vydání Sdělení o kooperativních spojeních v roce 1993.⁴³

⁴² KORAH, Valentine; VON KALINOWSKI, Julian O. *Competition Law of the European Community*. Second edition. United States of America: Mathew Bender & Company, Inc., a member of the LexisNexis Group, 2007. Volume 2, Joint Ventures and Cooperation, s. 139. ISBN 978-0-8205-5338-2, p. 14.

⁴³ KORAH, Valentine; VON KALINOWSKI, Julian O. *Competition Law of the European Community*. Second edition. United States of America: Mathew Bender & Company, Inc., a member of the LexisNexis Group, 2007. Volume 2, Joint Ventures and Cooperation, s. 139. ISBN 978-0-8205-5338-2, p. 15-16.

2.4 Nařízení Rady (ES) č. 4064/89

21. září 1990 vstoupilo v účinnost nařízení Rady ES č. 4064/89, o kontrole spojování podniků, které ve svém článku 3 obsahovalo definici společného podniku:

Úkony, včetně vytvoření společného podniku, jejichž předmětem nebo účinkem je koordinace soutěžního chování podniků, které zůstávají nezávislé, nejsou spojením ve smyslu odst. 1 písm. b).

Vytvoření společného podniku plnícího na trvalém základě všechny funkce samostatné hospodářské jednotky, které nevede ke koordinaci soutěžního chování zúčastněných stran mezi sebou nebo mezi nimi a společným podnikem, je spojením ve smyslu odst. 1 písm. b).⁴⁴

Negativní kritérium

Nařízení 4064/89 obsahovalo negativní podmínku, a to tu, že aby se jednalo o spojení ve smyslu Smlouvy, nesmělo jít o spojení, které by vedlo ke koordinaci soutěžního chování zúčastněných stran mezi sebou navzájem nebo mezi nimi a společným podnikem. Tato podmínka zůstala v definici spojení až do roku 1997. Jejím posouzení se budu věnovat vize v bodě 2.8.

V návaznosti na Nařízení 4064/89 vzniklo několik sdělení Komise, které měly za cíl objasnit, u kterých spojení by měl být aplikován článek 101 Smlouvy a u kterých Nařízení 4064/89.

2.5 Sdělení Komise o rozdílu mezi koncentrativními a kooperačními podniky

V roce 1990 vydala Komise sdělení o rozdílu mezi koncentrativními a kooperačními podniky, které stanovilo podmínky, jež musí společný podnik

⁴⁴ EU. Council Regulation (EEC) No 4064/89 of 21 December 1989 on the control of concentrations between undertakings. In Official Journal. 1990, OJ L 257, 21.9.1990, s. 13. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:>

splnit, aby se nejednalo o dohody kooperační nýbrž o dohody koncentrativní.⁴⁵

Společný podnik se měl nacházet pod společnou kontrolu v právním slova smyslu. To znamená, že práva jedné mateřské společnosti neměly být významně větší než práva zbývajících účastníků. Přesto se o společnou kontrolu mohlo jednat, i v případě, že jedna společnost měla více jak padesátiprocentní podíl, pokud ostatní společnosti měly dostatek práv nad společným podnikem.⁴⁶

Společný podnik měl být vytvořen na trvalém základě tak, aby byl schopen plnit veškeré funkce autonomní ekonomické entity.⁴⁷

Společný podnik nesměl mít za cíl nebo za důsledek koordinaci soutěžního chování mezi mateřskými společnostmi navzájem nebo kteroukoliv z nich a společným podnikem.⁴⁸

Jak je vidět, Komise se již na začátku devadesátých let pokoušela formulovat kritéria pro společný podnik, která se blížila nynějším podmínkám.

2.6 Rozhodování Komise v prvních letech platnosti Nařízení 4064/89

Pro lepší pochopení dopadu Nařízení 4064/89 na společné podniky je dle mého názoru nezbytné se podívat na významné případy z tohoto období na to, jak Komise toto nařízení aplikovala na konkrétní spojení.

⁴⁵ EU. Notice on the distinction between concentrative and co-operative joint ventures, In Official Journal. 1990, OJ C 203, s. 10.

⁴⁶ EU. Notice on the distinction between concentrative and co-operative joint ventures, In Official Journal. 1990, OJ C 203, s. 10.

⁴⁷ EU. Notice on the distinction between concentrative and co-operative joint ventures, In Official Journal. 1990, OJ C 203, s. 10.

⁴⁸ GOYDER, D.G. *EC Competition Law*. 3rd edition. New York: Oxford University Press Inc., 1998. 627 s. ISBN 0-19-826296-5, s. 442.

EU. Notice on the distinction between concentrative and co-operative joint ventures, In Official Journal. 1990, OJ C 203, s. 10.

Rozhodnutí Baxter / Nestlé / Salvia

Notifikujícími stranami byly Baxter International Inc. („Baxter“), americká farmaceutická společnost a Nestlé S.A. („Nestlé“), švýcarská společnost činná na potravinářském trhu. V roce 1989 uzavřely Nestlé a Baxter dohodu, na základě které se zavázaly spolupracovat na vývoji, výrobě a marketingu produktů klinické nutriční výživy na celosvětové bázi. Tato dohoda vedla ke vzniku společného podniku N.B. International Technologies, na který mateřské společnosti převedly veškeré patenty a ochranné známky pro území mimo Spojené státy, a to na dobu 20 let s možností dřívější výpovědi. Další společné podniky vznikly v zastoupených státech, všechny obsahovaly Clinical ve svém názvu a byly kontrolovány dalším společným podnikem, Clinical International Operations Ltd. Všechny podniky operovaly na základě sublicence získané od N.B. International Technologies. Tato spojení měla tudíž ráz spíše kooperační. Baxter a Nestlé ohlásily v roce 1991 vznik společného podniku CLINTEC Salvia GmbH & Co OHG („Clintec Salvia“), který měl být vlastněn jejich dceřinými společnostmi odpovědnými za německý trh (Baxter Deutschland GmbH a Nestlé Deutschland AG), a to každou z padesáti procent. Clintec Salvia měl mít za cíl rozvíjení zájmů společností na trhu s klinickou nutriční výživou v Německu a převzetí stávajícího jmění Baxter Deutschland GmbH a společnosti SALVIA-Werk GmbH, kterou nedávno nabyla společnost Baxter.⁴⁹

Komise při posuzování spojení vzala v úvahu skutečnost, že ochranné známky a patenty nebyly převedeny přímo na nově vzniklý podnik, ale na mateřské společnosti, a že mateřské společnosti zůstaly aktivními na trzích blízkých trhu s nutričními výrobky a na trzích s nutričními výrobky v jiných státech Evropské unie. Nejednalo se tudíž o společný podnik, který by mohl plnit všechny funkce samostatné hospodářské jednotky. Spojení byla udělena výjimka dle článku 101 (3)

⁴⁹ Baxter / Nestlé / Salvia, OJ [1991] C 37/11: 4 CLMR 245.

Smlouvy.⁵⁰

Rozhodnutí Eureko

Rozhodnutím, které jako první vzalo v úvahu možnost, že mateřské společnosti mohou být potenciálními konkurenty, je Eureko. Čtyři národní pojišťovací společnosti z Dánska, Velké Británie, Švédska a Nizozemí, se rozhodly založit společný podnik, prostřednictvím kterého by se realizovaly na trhu s životním a neživotním pojištěním mimo domácí trhy mateřských společností. Co se týče společné kontroly, měly se mateřské společnosti podílet na podniku každá jednou čtvrtinou a společný podnik měl být vlastníkem deseti procent akcií každé mateřské společnosti. Jednalo se o podnik nezávislý na mateřských společnostech, jelikož měl být vytvořen na dobu neurčitou a mateřské společnosti mu poskytly zdroje, které mu umožňovaly vyvíjet funkce nezávislé ekonomické jednotky. Znění dohody však naznačovalo, že je zde vysoké riziko koordinace soutěžního chování mateřských společností prostřednictvím společného podniku.⁵¹

Taktéž to, že společnosti měly v plánu časem rozšířit počet mateřských společností o podniky, které byly přítomné na jiných národních trzích, naznačovalo, že hlavním důvodem vzniku společného podniku byla koordinace chování jeho akcionářů. A to zvláště s přihlédnutím k faktu, že ačkoliv v době vzniku společného podniku bylo pojišťovnictví stále ještě z geografického hlediska trhem národním, harmonizační snahy Komise v oblasti pojišťovnictví měly přinést otevírání národních trhů v nejbližších letech. I vzhledem ke své geografické blízkosti zůstávaly mateřské společnosti potenciálními konkurenty. Z výše uvedených důvodů Komise rozhodla, že se jedná o spojení koordinací, na které se neaplikuje Nařízení 4064/89 a spojení posuzovala dle Smlouvy. Výjimka dle článku 101 (3) Smlouvy byla

⁵⁰ Baxter / Nestlé / Salvia, OJ [1991] C 37/11: 4 CLMR 245.

⁵¹ Eureko, OJ [1992] C 113/11: 4 CLMR 543.

nakonec udělena.⁵²

Rozhodnutí Ford a VW

V roce 1993 se společností Ford a Volkswagen rozhodly společně vyvíjet a vyrábět víceúčelová vozidla (MPV) a to prostřednictvím společného podniku, ve kterém by měly stejný podíl a na jehož nákladech by se rovněž podílely rovným dílem. Podnik měl být založen na deset let. Společnosti zamýšlely postavit novou továrnu ve Španělsku. Volkswagen by se zabýval především vývojem a Ford produkcí. Vyrobené vozy VW a Ford se od sebe měly lišit natolik, aby byly pro zákazníka vozy VW a Ford od sebe rozeznatelné. Matra, konkurent mateřských společností, podal ke Komisi námitku, že obě společnosti jsou z ekonomického a technologického hlediska schopné vyvíjet MPV samostatně a společná výroba povede k narušení hospodářské soutěže.⁵³

Komise ve svém hodnocení spojení potvrdila, že Ford a VW byly v rozhodné době oba soutěžiteli na trhu s automobily a jejich výrobky si byly z větší míry zaměnitelné. Též neměla pochybnost, že obě společnosti byly schopné vyvíjet a vyrábět víceúčelové vozy nezávisle na sobě. Avšak vývoj a výroba nových typů automobilů byla pro obě společnosti velice nákladnou činností, a to, společně se závazkem společností odebírat vozy od společného podniku, vytvářelo záruku, že ani Ford ani VW by se na trhu s MPV samostatně neangažovaly. Bylo též pravděpodobné, že mateřské společnosti mohly v rámci společného podniku sdílet a poskytovat si navzájem technické know-how. Na rozhodnutí Komise mělo vliv, že dle tehdejší předpovědi měl být trh s víceúčelovými vozy poměrně malý a že ani jedna ze společností se předtím neangažovala na trhu s MPV. Pro spotřebitele spočíval přínos spojení ve vybudování moderní továrny, která s sebou přinese

⁵² Eureko, OJ [1992] C 113/11: 4 CLMR 543.

⁵³ Ford / VW, [1993] L 20/14: 5 CLMR 617.

infrastrukturu a pracovní příležitostí do jednoho z nejchudších regionů Evropy, zároveň by spolupráce výrobců zajistila spotřebitelům přístup k novým moderním typům vozů, které by vzešly ze sdílení know-how.⁵⁴

Komise uznala, že by pro obě společnosti bylo nevýhodné vyrábět MPV samostatně a to kvůli celkově malému odběru. Vzhledem k výše uvedenému Komise nakonec schválila pro spojení výjimku dle článku 101 (3) Smlouvy, ale pouze za předpokladu, že společnosti upraví dohodu a to následujícím způsobem: (i) Komise by dostávala pravidelné zprávy o vývoji, (ii) každá dohoda mezi společnostmi, která by obsahovala závazek nenabízet MPV v jakémkoliv členském státě, měla být předložena Komisi ke schválení, (iii) každá dohoda o rozšíření spolupráce na jiné výrobky náležela ke schválení Komisi, (iv) po zániku společného podniku měly být licence na výrobu MPV převedeny tak, aby společnosti mohly nadále vyrábět vozy pod svoji firmou a (v) Ford nesměl používat pro své vozy motor VW po dobu tři let. Z rozhodnutí je vidět, že Komise upřednostnila spojení schválit, a to vzhledem k přínosu plynoucímu pro spotřebitele, stanovila ale přísné podmínky, za kterých tak učinila.⁵⁵

2.7 Sdělení o kooperativních spojeních

Jak již bylo řečeno výše, vydala Komise v roce 1990 sdělení o rozdílu mezi koncentrativními a kooperativními spojeními, které mělo mimo jiné za cíl ztížit spojením prostřednictvím společných podniků možnost se kvalifikovat pro jednodušší a rychlejší řízení podle Nařízení 4064/89. Avšak s postupem času musela Komise liberalizovat svůj přístup ke společným podnikům.⁵⁶ Ve sdělení z roku 1993 o přístupu ke kooperativním společným podnikům proto změnila svůj postoj a počala aplikovat rychlejší proceduru podle Nařízení též na

⁵⁴ Ford / VW, [1993] L 20/14: 5 CLMR 617.

⁵⁵ Ford / VW, [1993] L 20/14: 5 CLMR 617.

⁵⁶ GOYDER, D.G. *EC Competition Law*. 3rd edition. New York: Oxford University Press Inc., 1998. 627 s. ISBN 0-19-826296-5, s. 446.

společné podniky.⁵⁷

Sdělení umožňuje pochopit, že se Komise při posuzování spojení soutěžitelů nezaměřuje pouze na vztahy mezi mateřskými společnostmi, ale též se zabývá vlivem této kooperace na třetí subjekty. Stejně jako u fúzí i u společných podniků jsou součástí analýzy Komise nejenom hrozby spojení pro hospodářskou soutěž, ale i hodnocení výhod ze spojení plynoucích.⁵⁸

Komise též stanovila ve sdělení okruhy spojení, na které by dle jejího názoru článek 101 Smlouvy neměl být uplatněn, a jaký přínos spojení je Komisí posuzován jako žádoucí. Odstavec 15 stanovil, že se článek 101 (1) Smlouvy za normálních okolností neuplatní u (i) společných podniků, které vytvořily společnosti patřící do stejné skupiny, (ii) společných podniků malého ekonomického významu, tak jak je tento definován ve Sdělení o dohodách malého významu,⁵⁹ a (iii) společných podniků, jejichž aktivity nemají vliv na hospodářskou soutěž v souladu s výkladem sdělení o kooperačních dohodách z roku 1968.⁶⁰

V dalších odstavcích formulovala Komise kritéria, která musí být zkoumána pro posouzení, zda společné podniky nespádající do výše uvedených kategorií narušují hospodářskou soutěž a musí být na ně tudíž aplikován článek 101 Smlouvy. Hlavní kritéria, tak jak je definovala Komise, jsou: (i) omezení existující nebo potenciální hospodářské soutěže, a to jak mezi mateřskými společnostmi navzájem, tak mezi mateřskými společnostmi a společným podnikem; (ii) vliv spojení na třetí osoby a (iii) tzv. „network effect“,

⁵⁷ GOYDER, D.G. *EC Competition Law*. 3rd edition. New York: Oxford University Press Inc., 1998. 627 s. ISBN 0-19-826296-5, s. 449.

⁵⁸ KORAH, Valentine; VON KALINOWSKI, Julian O. *Competition Law of the European Community*. Second edition. United States of America: Mathew Bender & Company, Inc., a member of the LexisNexis Group, 2007. Volume 2, Joint Ventures and Cooperation, s. 139. ISBN 978-0-8205-5338-2, p. 10.

⁵⁹ EU. Notice on agreements of minor importance which do not fall within the meaning of Article 85 (1) of the Treaty establishing the European Community. In Official Journal. 1997, OJ C 372, 9.12.1997, s. 13-15. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa>>.

⁶⁰ EU. Notice concerning agreements, decisions and concerted practices in the field of cooperation between enterprises. In Journal officiel. 1968, C 075, s. 1-6. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31968Y0729>>.

neboli případ kdy vzniká síť společných podniků založených buď dvěma stejnými mateřskými společnostmi, nebo pokaždé jednou stejnou mateřskou společností spojující se pro účely každého společného podniku s různými partnery. Komise se též zabývala důležitostí těchto kritérií u dvou různých druhů spojení, a to u spojení skutečných nebo potenciálních konkurentů a spojení, která se odehrávala mezi společnostmi, které si nejsou konkurenty. U poslední skupiny vyjádřila Komise názor, že ta i při splnění výše uvedených kritérií způsobí problémy hospodářské soutěží pouze výjimečně.⁶¹

Co se týče vstupu na trh, byla Komise toho názoru, že by se článek 101 Smlouvy neměl aplikovat ani na spojení, kdy soutěžitelé nejsou schopni vstoupit na trh samostatně. V případě, že se při posuzování spojení formou společného podniku zjistí, že na toto spojení musí být aplikován článek 101 (1) Smlouvy, mělo se postupovat způsobem obvyklým a podrobit spojení aplikaci všech čtyř podmínek článku 101 (3) Smlouvy.⁶²

Na spojení mohla dopadat i bloková výjimka, mezi relevantní blokové výjimky řadí Komise ve svém sdělení dohody o výzkumu a vývoji (Nařízení 418/85), specializační dohody (Nařízení 417/85) a dohody o licencích duševního vlastnictví (Nařízení 239/84 a Nařízení 556/89). V dalších odstavcích se Komise zabývá rozbořem přínosů a záporů společných podniků, které ovlivňují její rozhodování o tom, zdá konkrétní společný podnik bude spadat pod článek 101 (3) Smlouvy. Spojení musí přinášet třetím osobám, obzvláště spotřebitelům, minimálně takové výhody, které vyrovnají negativní vliv spojení na hospodářskou soutěž, aby spojení dostalo prvním dvěma podmínkám článku 101 (3) Smlouvy. Za takové výhody považuje Komise vývoj nových nebo vylepšených výrobků, otevírání nových trhů, nárůst výroby a prodeje, racionalizaci výrobních aktiv a distribučních sítí vedoucích k nižší ceně pro spotřebitele. Redukci provozních kapacit považuje Komise za akceptovatelnou,

⁶¹ EU. Notice concerning the assessment of co-operative joint ventures. In Official Journal. 1993, OJ C 43, s. 2.

⁶² EU. Notice concerning the assessment of co-operative joint ventures. In Official Journal. 1993, OJ C 43, s. 2.

pouze pokud slouží překonání strukturální krize. Záporně se Komise staví ke spojením, která mají za svůj hlavní cíl koordinaci stávající nebo potenciální hospodářské soutěže, jako je tomu v případě fixace cen, zavedení výrobních a/nebo prodejních kvót, omezení investic a rozdělení trhu.⁶³

Všechny klady a zápory by měly být podle názoru Komise porovnávány v celkovém ekonomickém kontextu, proto kladla Komise větší důraz na (i) kontrolu společných podniků mateřských společností, které měly významný podíl na trhu a silné ekonomické postavení; (ii) společných podniků, jež dávají vzniknout stavu blízkému stavu oligopolnímu; (iii) nebo které patřily do skupiny společných podniků. Největší význam při posuzování přikládala Komise důvodům a cílům vzniků společných podniků, proto posuzovala, zda bylo omezení hospodářské soutěže přímým důsledkem vzniku společného podniku. Spojení, která ohrožovala hospodářskou soutěž, protože mateřské společnosti prostřednictvím těchto spojení dosahovaly nebo posilovaly své dominantní postavení, neměly dle názoru Komise získat individuální výjimku dle článku 101 (3) Smlouvy.⁶⁴

2.8 Nařízení Rady (ES) č. 1310/1997

V roce 1997 bylo vydáno nařízení č. 1310/1997, které mělo mimo jiné za cíl zahrnout do oblasti působnosti Nařízení 4064/89 všechny plně funkční společné podniky, a proto dochází k vyškrtnutí negativní podmínky z článku 3 Nařízení 4064/89 a to konkrétně věty: *“které nevede ke koordinaci soutěžního chování zúčastněných stran mezi sebou nebo mezi nimi a společným podnikem“*. Koordinační dohody tak mohou být od této chvíle též předmětem zkoumání dle Nařízení 4064/89 a procesního řízení dle Nařízení Rady ES č. 17/62.

Existující rozdíl v zacházení mezi koncentrativními a kooperativními

⁶³ EU. Notice concerning the assessment of co-operative joint ventures. In Official Journal. 1993, OJ C 43, s. 2.

⁶⁴ EU. Notice concerning the assessment of co-operative joint ventures. In Official Journal. 1993, OJ C 43, s. 2.

společnými podniky způsobil, že notifikující strany vyvíjely značné úsilí, aby jejich spojení splnilo koncentrativní kritéria a identifikovaly předmětné trhy tak, aby to podpořilo závěr, že mateřské společnosti nesoutěží na stejném trhu jako společný podnik.⁶⁵ Komise proto postupně přehodnotila svůj původně zaujatý postoj a rozšířila okruh okolností, za kterých by mohl být společný podnik považován za spojení koncentrativní. Ke konci bylo od rozdělení společných podniků na koncentrativní a kooperativní opuštěno, a Nařízení 4064/89 bylo adekvátním způsobem novelizováno tak, aby zahrnuje veškeré plně funkční společné podniky.⁶⁶

Došlo tak k odstranění obtížně posouditelného rozdílu mezi koncentrativními a kooperačními společnými podniky. Všechny plně funkční společné podniky byly od této chvíle považovány za spojení, a to i v případě, že měly koordinační důsledky. Tyto koordinační prvky společných podniků byly i nadále posuzovány v souladu s článkem 101 (1) Smlouvy, ale dělo se tak v rámci řízení dle Nařízení 4064/89. Plně funkční společné podniky, které postrádaly komunitární rozměr, byly ale i nadále posuzovány výhradně dle článku 101 Smlouvy.⁶⁷

Komise též usilovala o to, aby byly všechny soutěžní aspekty vytvoření společného podniku hodnoceny v rámci stejného řízení. V článku 2 Nařízení 4064/89 se doplňuje nový odstavec, který zní:

"V míře, v jaké má vytvoření společného podniku zakládající spojení ve smyslu odstavce 3 za cíl nebo následek koordinované jednání v soutěži podniků, které zůstávají nezávislé, se takové koordinované jednání

⁶⁵ KORAH, Valentine; VON KALINOWSKI, Julian O. *Competition Law of the European Community*. Second edition. United States of America: Mathew Bender & Company, Inc., a member of the LexisNexis Group, 2007. Volume 2, Joint Ventures and Cooperation, s. 139. ISBN 978-0-8205-5338-2, p. 10.

⁶⁶ KORAH, Valentine; VON KALINOWSKI, Julian O.. *Competition Law of the European Community*. Second edition. United States of America: Mathew Bender & Company, Inc., a member of the LexisNexis Group, 2007. Volume 2, Joint Ventures and Cooperation, s. 139. ISBN 978-0-8205-5338-2, p. 10-11.

⁶⁷ BELLAMY, Sir Christopher; CHILD, Graham. *European Community Law of Competition*. 6th edition. United States: Oxford University Press Inc., 2008. 1679 s. ISBN 978-0-19-928651-5, s. 553.

hodnotí podle kritérií stanovených v čl. 85 odst. 1 a 3 Smlouvy, aby se zjistilo, zda je toto jednání slučitelné se společným trhem.

Při hodnocení vezme Komise v úvahu zejména,

- zda si mateřské společnosti na trhu ve značné míře zachovávají činnosti jako společný podnik na navazujících a sousedních trzích společných podniků nebo na trzích s nimi úzce spojených,*
- zda koordinované jednání, které je přímým následkem vytvoření společného podniku umožňuje dotyčným podnikům vyloučit soutěž pro podstatnou část dotyčných výrobků nebo služeb."⁶⁸*

Tímto krokem se Komise snažila vytvořit konzistentní způsob posuzování společných podniků, který jí doteď chyběl. Komise čím dál více dávala přednost realistickému ekonomickému posouzení toho, zda má společný podnik značný vliv na hospodářskou soutěž.⁶⁹

2.9 Nařízení Rady (ES) č. 1/2003

V roce 1999 vydala Komise Bílou knihu modernizace, ve které navrhovala přijetí nového komunitárního systému a opuštění od stávajícího systému založeného na notifikaci spojení před jeho realizaci a následném udělení Komisi výjimky dle článku 101 (3) Smlouvy. Nový systém měl být postaven na přímo aplikovatelné výjimce, decentralizaci, spočívající v přímé aplikaci článku 101 (3) Smlouvy národními orgány a národními soudy, a zesílení ex post kontroly.⁷⁰

Nařízení Rady (ES) č. 1/2003, o provádění pravidel hospodářské soutěže

⁶⁸ EU. Nařízení Rady (ES) č. 1310/97 ze dne 30. června 1997, kterým se mění nařízení (EHS) č. 4064/89 o kontrole spojování podniků. In Úřední věstník. 1997, Úř. věst. L 180, 9.7.1997, s. 1-6. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:1997:180:0001:001:CS:HTML>>.

⁶⁹ BELLAMY, Sir Christopher; CHILD, Graham. *European Community Law of Competition*. 6th edition. United States: Oxford University Press Inc., 2008. 1679 s. ISBN 978-0-19-928651-5, s. 554.

⁷⁰ KORAH, Valentine; VON KALINOWSKI, Julian O. *Competition Law of the European Community*. Second edition. United States of America: Mathew Bender & Company, Inc., a member of the LexisNexis Group, 2007. Volume 2, Joint Ventures and Cooperation, s. 139. ISBN 978-0-8205-5338-2, p. 11.

stanovených v člancích 101 a 102 Smlouvy, mělo mimo jiné za účel přehodnocení režimu udělování výjimek v souladu s článkem 101 (3) Smlouvy. Komise byla toho názoru, že je potřeba zjednodušit správní postup udělování výjimek a že ustanovení Nařízení Rady ES č. 17/62 již nedostačují. Stávající systém měl být proto nahrazen přímo použitelným systémem výjimek, v němž budou mít orgány pro hospodářskou soutěž a soudy členských států pravomoc použít nejen články 101 (1) a 102 Smlouvy, které jsou přímo použitelné na základě judikatury Soudního dvora Evropských společenství, ale též článek 101 (3) Smlouvy.⁷¹ Komise od této chvíle již neměla monopol na udělování individuálních výjimek, národní soudy nebo národní soutěžní orgány tak získaly možnost aplikovat článek 101 (3) na případy, které jim byly předloženy.

Tato modernizace Smlouvy způsobila v praktickém důsledku to, že oproti předchozímu stavu, kdy mohl být článek 101 (3) Smlouvy aplikován pouze v podobě blokové výjimky nebo individuální výjimky v rámci notifikačního řízení, bylo nyní možné aplikovat článek 101 (3) Smlouvy přímo a to zároveň s článkem 101 (1) Smlouvy bez nutnosti ani možnosti předchozí notifikace dohody. Fakt, že strukturální společné podniky již nadále nemohly být notifikovány pro výjimku v souladu s článkem 101 (3) Smlouvy, vyvolal kritiku.

Výše popsaná skutečnost totiž způsobila právní nejistotu investorů ve vztahu k velkým investicím. Právní nejistota byla vyvolána nejenom nejistotou, zda je dohoda platná či nikoliv, ale i procesní nejistotou, která byla způsobená tím, že dohoda by mohla být eventuálně zkoumána nebo napadána hned několika národními soudy nebo národními soutěžními orgány. Komise si sice zachovala právo posoudit dohody na základě vlastního uvážení sama, a to v případě, že na dohodu nedopadá článek 101 (1) Smlouvy nebo spojení splňuje podmínky článku 101 (3), ale tento typ rozhodování Komise byl určen pouze pro zvláštní případy mající vliv na celé Evropské společenství, jakými

⁷¹ EU. Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy. In Úřední věstník. 2003, Úř. věst. L 1, 4.1.2003, s. 1-25. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:001:0001:01:CS:HTML>>.

jsou nové typy dohod, které nebyly zkoumány v rámci již existující rozhodovací praxe Komise. Též právo stran požádat o neformální „radu“ ohledně nejasných otázek článku 101 Smlouvy bylo vyhrazeno pouze pro zvláštní případy mající vliv na celé Evropské společenství.⁷² Tento stav způsobil, že se mateřské společnosti společných podniků, které nebyly dostatečným způsobem strukturovány a nedopadalo na ně tudíž Nařízení 4064/89, ocitaly v nezáviděníhodné situaci. Investoři nemohli nechat dohodu o společném podniku přezkoumat Komisí, zároveň se však se museli obávat, že jejich dohoda mohla být kdykoliv přezkoumaná a shledána neplatnou národními orgány členských států způsobující tak ztrátu mnohdy velmi významných investic.

2.10 Nařízení Rady (ES) č. 139/2004

Nařízení Rady ES č. 139/2004, o kontrole spojování podniků, je nyní hlavním sekundárním právem Evropské unie, které reguluje spojování podniků, včetně spojování prostřednictvím společných podniků. Ve svém odstavci 4 článku 3 obsahuje definici společného podniku:

*Vytvoření společného podniku plnícího na trvalém základě všechny funkce samostatné hospodářské jednotky zakládá spojení ve smyslu odst. 1 písm. b).*⁷³

Nařízení 139/2004 vstoupilo v platnost 20. ledna 2004 a nahradilo nařízení 4064/1989. Nařízení 4064/89 umožnilo rozvíjet politiku Společenství v oblasti účinné kontroly spojování z hlediska jejích účinků na strukturu hospodářské soutěže, avšak bylo nutné reflektovat skutečnost, že se trh Evropského Společenství stal integrovanějším a Evropskou unii čekalo rozšíření. Ačkoliv se články 101 a 102 Smlouvy podle judikatury Soudního

⁷² BELLAMY, Sir Christopher; CHILD, Graham. *European Community Law of Competition*. 6th edition. United States: Oxford University Press Inc., 2008. 1679 s. ISBN 978-0-19-928651-5, s. 554.

⁷³ EU. Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků. In Úřední věstník. 2004, L 24, s. 1-22. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:024:0001:01:CS:HTML>>.

dvora vztahovaly na jisté druhy spojování, tak již nedostačovaly pro kontrolu všech činností, které se mohly ukázat jako neslučitelné s hospodářskou soutěží, jak ji definovala Smlouva. Nové nařízení proto mělo vycházet nejen z článku 101, ale především z článku 352 Smlouvy, na jehož základě si Společenství mohlo stanovit další pravomoci k činnostem nutným k dosažení svých cílů.

Ustanovení tohoto nařízení se mají vztahovat na významné strukturální změny, jejichž tržní dopad přesahuje státní hranice členského státu. Taková spojení by obecně měla být přezkoumávána na úrovni Společenství, při použití systému "jednorázového odbavení" a v souladu se zásadou subsidiarity. Spojení, na která se vzhledem k obratu toto nařízení nevztahuje, spadají v zásadě do pravomoci členských států. Dle Rady bylo vhodné definovat pojem spojení takovým způsobem, aby zahrnoval operace přinášející trvalou změnu v kontrole dotčených podniků a tím i ve struktuře trhu. Bylo proto vhodné zahrnout do oblasti působnosti tohoto nařízení všechny společné podniky vykonávající na trvalém základě všechny funkce samostatného hospodářského subjektu.⁷⁴

Od své účinnosti proto dopadá Nařízení 139/2004 na veškeré plně funkční společné podniky, které mají komunitární rozměr a splňují v něm uvedená kritéria. Tato kritéria budou mnou podrobněji rozebrána v druhé části mé diplomové práce a to s ohledem na již výše popsané historické souvislosti.

⁷⁴ EU. Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků. In Úřední věstník. 2004, L 24, s. 1-22. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:024:0001:01:CS:HTML>>.

3 Kritéria

V následující kapitole se zaměřím na posuzování jednotlivých kritérií, tak jak jsou definovány v Nařízení 139/2004. Budu se zabývat historickým vývojem každého z nich a jejich vzájemnou interakcí. Učiním tak prostřednictvím interpretace jednotlivých sdělení Komise, která se jim věnovala, a rozбором vybraných rozhodnutí Komise.

Aby na společný podnik dopadalo Nařízení 139/2004 a byl tudíž považován za plně funkční podnik, musí splnit:

- kritérium nabytí společné kontroly;
- kritérium plné funkčnosti.

Preambule Nařízení 139/2004 ve svém bodě 27 hovoří o tom, že by kritéria článku 101 (1) a (3) Smlouvy měla dopadat i na společné podniky, které plní na trvalém základě veškeré funkce samostatné ekonomické jednotky, a to pokud tak činí v takovém rozsahu, že jejich vznik má za následek znatelné omezení hospodářské soutěže mezi podniky, které zůstávají nezávislé.⁷⁵

3.1 Nabytí společné kontroly

Již Nařízení 4064/89 článku 3 (1) písm. b) stanovilo, že o spojení se jedná, jestliže nad společným podnikem získaly společnou kontrolu dva nebo více podniků, tj. jeho mateřské společnosti. Společná kontrola byla definována v článku 3 (3) Nařízení 4064/89 tak, že se jedná o kontrolu založenou na možnosti výkonu rozhodujícího vlivu v určitém podniku a tato možnost je podmíněna jak právními, tak faktickými okolnostmi.

3.1.1 Sdělení Komise o kooperativních spojeních

Sdělení o kooperativních spojeních zdůrazňovalo, že se společný podnik

⁷⁵ EU. Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků. In Úřední věstník. 2004, L 24, s. 1-22. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:024:0001:01:CS:HTML>>.

musel nacházet pod společnou kontrolou v právním slova smyslu. To znamená, že jedna mateřská společnost nesměla mít mnohem větší práva v rámci výkonu společné kontroly než společnost druhá.⁷⁶ Sdělení zdůrazňovalo, že se o společnou kontrolu mohlo jednat i tehdy, kdy jedna společnost vlastnila více než padesát procent společného podniku, za podmínky že druhá kontrolující společnost měla dostačující práva pro ovládání společného podniku, jako tomu je například u práva veta.⁷⁷

3.1.2 Sdělení Komise o pojmu spojování

Výše uvedené sdělení Komise si kladlo za cíl objasnit výklad pojmu „spojení“. Pro účely této práce jsou zajímavé články 18 až 40 pojednávající o společné kontrole.

Společná kontrola může být založená na právním nebo faktickém základě. O společnou kontrolu jde tehdy, pokud musí akcionáři, mateřské společnosti, dosáhnout dohody o hlavních rozhodnutích týkajících se kontrolovaného podniku. Společná kontrola existuje tam, kde dva nebo více podniků nebo osob mají možnost vykonávat rozhodující vliv na další podnik. Rozhodující vliv v tomto smyslu obvykle znamená pravomoc zablokovat rozhodnutí, která určují strategické obchodní chování podniku.

Právo veta

Společná kontrola dvou mateřských společností může mít podobu (i) rovnosti v hlasovacích právech nebo v zastoupení v rozhodovacích orgánech nebo (ii) má jedna mateřská společnost více hlasovacích práv nebo více zástupců v rozhodovacích orgánech, ale druhá mateřská společnost má právo veta a vyvíjí svůj vliv na rozhodovací činnost společného podniku prostřednictvím tohoto práva. Právo veta se uplatní též, když má společný

⁷⁶ EU. Notice concerning agreements, decisions and concerted practices in the field of cooperation between enterprises. In Journal officiel. 1968, C 075, s. 1-6. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31968Y0729>>.

⁷⁷ EU. Notice concerning the assessment of co-operative joint ventures. In Official Journal. 1993, OJ C 43, s. 2.

podnik více než dvě mateřské společnosti. Právo veta může být zakotveno ve stanovách společnosti nebo být založeno dohodou mateřských společností. Právo veta může být taktéž uskutečňováno pomocí stanovení určitého kvóra pro schválení významných strategických rozhodnutí společného podniku, kdy tohoto kvóra může být dosaženo pouze při společném souhlasném hlasování menšinové a většinové mateřských společností.⁷⁸

Jako další formu výkonu společné kontroly Komise zmiňuje svěření rozhodování o strategických krocích zvláštnímu dozorčímu orgánu, ve kterém je zastoupená i menšinová mateřská společnost a jehož zástupci tvoří část kvóra potřebného ke schválení. K získání společné kontroly se nevyžaduje, aby nabyvatel měl pravomoc vykonávat rozhodující vliv na každodenní chod podniku, ani svých práv nemusí využívat, postačuje existence takového práva. Toto právo veta musí přesahovat právo veta obvykle přiznávaného menšinovým akcionářům za účelem ochrany jejich finančních zájmů jako investorů do společného podniku. Za právo veta, které zakládá společnou kontrolu, se považuje právo veta, které může být uplatněno vůči rozhodnutím a otázkám jako rozpočet, obchodní plán, hlavní investice nebo jmenování vedoucích pracovníků. Menšinová mateřská společnost nemusí mít všechna výše uvedená práva, aby byla splněna podmínka společné kontroly, postačuje jejich část nebo v některých případech i jedno takové právo. Záleží na přesném obsahu samotného práva veta a také na významu tohoto práva v souvislosti s konkrétní obchodní činností společného podniku.⁷⁹

Jmenování vedení podniku a stanovení rozpočtu

Obecně jsou nejdůležitějšími právy veta ta, která se týkají rozhodnutí o

⁷⁸ EU. Commission Notice on the concept of concentration under Council Regulation (EEC) No 4064/89 on the control of concentrations between undertakings. In Official journal. 1998, OJ C 66, 2.3.1998, s. 5-13. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:1998:066:0005:0013:EN:PDF>>.

⁷⁹ EU. Commission Notice on the concept of concentration under Council Regulation (EEC) No 4064/89 on the control of concentrations between undertakings. In Official journal. 1998, OJ C 66, 2.3.1998, s. 5-13. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:1998:066:0005:0013:EN:PDF>>.

jmenování vedení podniku a rozpočtu. Pravomoc spoluurčovat strukturu vedení umožňuje držiteli vykonávat rozhodující vliv na obchodní politiku podniku. Totéž platí s ohledem na rozhodování o rozpočtu, protože rozpočet určuje přesný rámec činnosti společného podniku a zvláště pak investice, které může provádět.⁸⁰

Obchodní plán

Obchodní plán obvykle zahrnuje podrobně vypracované cíle společnosti, a to spolu s opatřeními, která je třeba učinit, aby bylo těchto cílů dosaženo. Právo veta vůči tomuto typu obchodního plánu může dostačovat k tomu, aby vznikla společná kontrola, i když neexistuje žádné jiné právo veta. Naopak, pokud obchodní plán obsahuje pouze všeobecná prohlášení týkající se cílů společného podniku, existence práva veta bude pouze jedním z prvků v obecném hodnocení společné kontroly, ale nebude samo o sobě stačit jako důkaz společné kontroly.⁸¹

Investice

V případě práva veta týkajícího se investic závisí význam tohoto práva za prvé na výši investic, které podléhají schválení mateřskými společnostmi, a za druhé na tom, do jaké míry tvoří investice podstatný rys trhu, na kterém společný podnik působí. Ve vztahu k prvnímu kritériu, pokud je výše investic, která musí být schválena mateřskou společností, nadměrně vysoká, může být toto právo veta spíše běžnou ochranou zájmů menšinového akcionáře než právem udělujícím pravomoc spoluurčovat obchodní politiku společného podniku. S ohledem na druhé kritérium je investiční politika podniku obvykle důležitým prvkem v hodnocení, zda o společnou kontrolu se jedná či nikoliv.

⁸⁰ EU. Commission Notice on the concept of concentration under Council Regulation (EEC) No 4064/89 on the control of concentrations between undertakings. In Official journal. 1998, OJ C 66, 2.3.1998, s. 5-13. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:1998:066:0005:0013:EN:PDF>>.

⁸¹ EU. Commission Notice on the concept of concentration under Council Regulation (EEC) No 4064/89 on the control of concentrations between undertakings. In Official journal. 1998, OJ C 66, 2.3.1998, s. 5-13. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:1998:066:0005:0013:EN:PDF>>.

Mohou však existovat trhy, kde investice nehrají důležitou roli v tržním chování podniku, pak hraje toto právo menší význam.⁸²

Práva ve vztahu k určitému trhu

Kromě typických výše uvedených práv veta existuje několik jiných, která se týkají konkrétních rozhodnutí, jež jsou významná v rámci určitého trhu, na němž společný podnik vyvíjí svou činnost. Jedním příkladem je rozhodnutí o tom, jakou technologii bude společný podnik využívat, pokud je technologie klíčovým rysem v činnosti společného podniku. Jiný příklad se týká trhů, které jsou charakteristické růzností výrobků a významným stupněm inovace. Na těchto trzích může být právo veta týkající se nových řad produktů, které má společný podnik zavést, také důležitým prvkem při určování existence společné kontroly.⁸³

Určování toho, zda se jedná o společnou kontrolu, je založeno na celkovém hodnocení všech práv. Avšak právo veta, které se netýká obchodní politiky, strategie, rozpočtu nebo obchodního plánu, nemůže být považováno za takové, které by svému vlastníkovi poskytovalo společnou kontrolu.⁸⁴

Společný výkon hlasovacích práv

Situace kdy mají akcionáři menšinové společnosti společně většinu hlasovacích práv, může být za určitých podmínek považována za společnou kontrolu, a to pokud jednají tito akcionáři při výkonu těchto práv společně, ať už na základě faktickém nebo právním. Právním prostředkem k zajištění

⁸² EU. Commission Notice on the concept of concentration under Council Regulation (EEC) No 4064/89 on the control of concentrations between undertakings. In Official journal. 1998, OJ C 66, 2.3.1998, s. 5-13. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:1998:066:0005:0013:EN:PDF>>.

⁸³ EU. Commission Notice on the concept of concentration under Council Regulation (EEC) No 4064/89 on the control of concentrations between undertakings. In Official journal. 1998, OJ C 66, 2.3.1998, s. 5-13. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:1998:066:0005:0013:EN:PDF>>.

⁸⁴ EU. Commission Notice on the concept of concentration under Council Regulation (EEC) No 4064/89 on the control of concentrations between undertakings. In Official journal. 1998, OJ C 66, 2.3.1998, s. 5-13. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:1998:066:0005:0013:EN:PDF>>.

společného výkonu hlasovacích práv může být holdingová společnost, na kterou menšinová akcionáři převedou svá práva, nebo dohoda, v níž se zaváží jednat stejným způsobem (dohoda o společném postupu – "poolová dohoda").⁸⁵

Ke společnému postupu na základě faktického stavu dochází, pokud mají mateřské společnosti silné společné zájmy a provádí proto společnou politiku. Tento stav nastává zejména tehdy, pokud každá mateřská společnost přispívá do společného podniku prvkem, který je životně důležitý pro jeho činnost (například konkrétní technologií, místním know-how nebo dohodami o dodávkách). Za těchto okolností mohou být mateřské společnosti schopné společně vést společný podnik pouze na základě dohody o nejdůležitějších strategických rozhodnutích, i když právo veta není ujednáno. Čím větší je počet mateřských společností, které se podílejí na takovém společném podniku, tím nepravděpodobnější však je, že tato situace nastane. Pokud neexistují silné společné zájmy uvedené výše, vylučuje zpravidla možnost měnících se dohod mezi menšinovými akcionáři nabytí společné kontroly. Pokud v procesu rozhodování neexistuje stálá většina a většinou může být případ od případu různá možná kombinace menšinových akcionářů, nelze předpokládat, že menšinová akcionáři budou společně kontrolovat podnik. V této souvislosti nestačí, že se dvě nebo více stran, které mají shodný podíl na základním kapitálu podniku, dohodne na totožných právech a pravomocích. Například v případě podniku, kde každý ze tří akcionářů vlastní jednu třetinu základního kapitálu a každý volí jednu třetinu členů představenstva, nemají akcionáři společnou kontrolu nad podnikem, protože se rozhodnutí podnikají na základě prosté většiny.⁸⁶

Společná kontrola není neslučitelná se skutečností, že jedna z

⁸⁵ EU. Commission Notice on the concept of concentration under Council Regulation (EEC) No 4064/89 on the control of concentrations between undertakings. In Official journal. 1998, OJ C 66, 2.3.1998, s. 5-13. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:1998:066:0005:0013:EN:PDF>>.

⁸⁶ EU. Commission Notice on the concept of concentration under Council Regulation (EEC) No 4064/89 on the control of concentrations between undertakings. In Official journal. 1998, OJ C 66, 2.3.1998, s. 5-13. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:1998:066:0005:0013:EN:PDF>>.

mateřských společností využívá konkrétní poznatky a zkušenosti související s obchodní činností společného podniku. V tomto případě může jiná mateřská společnost hrát malou nebo dokonce žádnou roli při každodenním řízení společného podniku, pokud je její přítomnost motivována hlediskem finančním, hlediskem dlouhodobé strategie, pověstí značky nebo povahou celkové politiky. Musí si však vždy ponechat skutečnou možnost odporovat rozhodnutím, která učiní druhá mateřská společnost, protože bez této možnosti by se jednalo o výlučnou kontrolu.⁸⁷

Aby mohla existovat společná kontrola, neměl by být rozhodujícím hlas pouze jedné mateřské společnosti. Avšak o společnou kontrolu se může jednat, pokud tento rozhodující hlas smí být uplatňován pouze poté, co proběhne rozhodčí řízení nebo více pokusů o smír, nebo pokud se týká pouze velmi úzké oblasti.⁸⁸

3.1.3 Sdělení Komise k otázkám příslušnosti

Nabytí kontroly bylo Komisí objasňováno i po nabytí účinnosti Nařízení 139/2004. Stručně o pojmu nabytí kontroly pojednávalo sdělení k otázkám příslušnosti z roku 2007 ve svém článku 91, který považuje za spojení, pokud jedna nebo více společností nabudou kontrolu nad částí nebo celým společným podnikem. Říká, že pokud během transakce několik společností získá společnou kontrolu nad částí nebo celým společným podnikem, jedná se o spojení v souladu s článkem 3 (1) Nařízení 139/2004 a to i přes to, pokud společný podnik v důsledku transakce ztratil svou plnou funkčnost, například jelikož po spojení začal prodávat svoje výrobky výlučně mateřským

⁸⁷ EU. Commission Notice on the concept of concentration under Council Regulation (EEC) No 4064/89 on the control of concentrations between undertakings. In Official journal. 1998, OJ C 66, 2.3.1998, s. 5-13. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:1998:066:0005:0013:EN:PDF>>.

⁸⁸ EU. Commission Notice on the concept of concentration under Council Regulation (EEC) No 4064/89 on the control of concentrations between undertakings. In Official journal. 1998, OJ C 66, 2.3.1998, s. 5-13. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:1998:066:0005:0013:EN:PDF>>.

společnostem.⁸⁹

3.2 Kriterium plné funkčnosti

Pro to aby byl společný podnik považován Komise za plně funkční, musí spojení naplňovat tři znaky:

- funkční autonomie;
- zdroje;
- trvalost.

Je potřeba upozornit na to, že v některých publikacích se pro toto kritérium používá výrazu „schopnost fungovat na trhu“ („ability to operate on a market“).⁹⁰

3.2.1 Funkční autonomie

(i) Sdělení Komise o pojmu plně funkčních společných podniků

Jako první se k funkční autonomii vyjádřilo sdělení Komise o pojmu plně funkčních společných podniků z roku 1998. Ustanovení článku 3 (2) Nařízení 4064/89 stanovilo, že společný podnik musí plnit na trvalém základě všechny funkce samostatné hospodářské jednotky. Společné podniky, které splňovaly tento požadavek, způsobovaly trvalé změny ve struktuře dotyčných podniků. Tyto společné podniky jsou v tomto sdělení označeny jako "plně funkční" společné podniky. To v podstatě znamenalo, že společný podnik musel působit na trhu a zároveň plnit funkce obvykle vykonávané jinými podniky působícími na tomtéž trhu.

⁸⁹EU. Konsolidované sdělení Komise k otázkám příslušnosti podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole spojování podniků In Úřední věstník. 2008, Úř. věst. C 95, 16.4.2008, s. 1-48. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:095:0001:0048:EN:PDF>>

⁹⁰ FAULL, Jonathan; NIKPRAY, Ali. *The EC Law of Competition*. First edition. New York: Oxford University Press Inc., 1999. 961 s. ISBN 0-19-876538-X.

(ii) Sdělení Komise k otázkám příslušnosti

V roce 2007 bylo vydáno sdělení Komise k otázkám příslušnosti, které nahrazovalo sdělení z roku 1998. Mimo jiné si stanovilo za cíl poskytnout návod na posuzování plně funkčních společných podniků, a to v člancích 91 až 116. Sdělení vysvětluje plnou funkčnost společného podniku jako stav, kdy je podnik činný na určitém trhu a plní stejné funkce jako ostatní podniky na trhu. Stanoví, že se má jednat o podnik plně funkční, a to v nezávislosti na tom, zda vzniká zbrusu nový podnik nebo mateřské společnosti vkládají své zdroje do podniku, který předtím vlastnila jedna z nich.

Omezení společného podniku pouze na některou funkci

O společný podnik se nejedná, pokud podnik převezme pouze jednu určitou funkci podnikatelské činnosti mateřských společností a nemá přístup na trh nebo na něm není přítomen. Tak je tomu například u společných podniků, které se omezují na (i) výzkum a vývoj, (ii) výrobu nebo (iii) prodej a odbyt. Tyto činnosti se považují za činnosti pomocné hlavní činnosti mateřské společnosti. Pokud ale společný podnik využívá distribuční nebo prodejní zázemí mateřských společností a mateřské společnosti jednájí jen jako zástupci oprávněné k prodeji produktů společného podniku, podnik se stále považuje za plně funkční.⁹¹

Rozhodnutí TNT / Canada Post, DBP Postdienst, La Poste, PTT Post a Sweden Post

Toto rozhodnutí je ukázkou situace, kdy měly mateřské společnosti jednat jako zástupci oprávněné k prodeji produktů společného podniku. Notifikované spojení mělo dát za vznik společnému podniku, který vytvoří TNT Ltd. na jedné straně a pět státních pošt na

⁹¹ Notice on the concept of full-function joint ventures [1998] OJ C66/1.

EU. Konsolidované sdělení Komise k otázkám příslušnosti podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole spojování podniků In Úřední věstník. 2008, Úř. věst. C 95, 16.4.2008, s. 1-48. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:095:0001:0048:EN:PDF>>

straně druhé. Těchto pět poštovních společností se mělo spojení zúčastnit prostřednictvím za tímto účelem vytvořené společnosti GBP Net. TNT Ltd., společnost jejíž hlavním polem působnosti jsou transportní služby, měla převést na společný podnik své mezinárodní expresní doručovací služby, mezinárodní expresní dopravní služby a služby přeposílání. Ten převod měl zahrnovat i zdroje, a to nákladní vozy, letadla, budovy, hardware, software, distribuční sítě, lidské zdroje, klientelu, práva duševního vlastnictví a goodwill. Pět poštovních společností mělo vložit do nově vznikající společnosti své expresní doručovací služby, goodwill a klientelu a převést nebo poskytnout licence na práva duševního vlastnictví. Dohoda mezi společnostmi původně předpokládala, že společný podnik bude prodávat své produkty prostřednictvím prodejních odbytíšť – poboček pošty mateřských společností, a to exkluzivně po dobu pěti let. Přístup k odbytíšťím pošt měl být dán na osnově zastupování. Komise ale vyjádřila obavy, že by společný podnik prostřednictvím mateřských společností získal přístup k rozsáhlé klientele, což by mu propůjčilo velkou konkurenční výhodu, jelikož jiná společnost, která by chtěla vstoupit na trh, by za normálních okolností musela vybudovat novou klientskou strukturu.⁹²

V průběhu řízení byla tudíž doba exkluzivního přístupu k odbytíšťím pošt zkrácená na dva roky a omezená pouze na pobočky pošt, které již expresní doručovací služby poskytovaly. Komise v uvedeném případě zkoumala, zda mají mateřské společnosti v plánu poskytovat služby společnému podniku, co by prodejní místa jeho služeb, na čistě obchodní bázi. Došla k závěru, že ačkoliv v okamžiku notifikace neměly mateřské společnosti ještě vykalkulováno, jaké výdaje bude s sebou poskytování těchto služeb nést, neexistuje ekonomicky ospravedlnitelný důvod, proč by mateřské společnosti měly tyto služby poskytovat na jiné než obchodní bázi, jelikož by jejich podíl na zisku

⁹² TNT / Canada Post, DBP Postdienst, La Poste, PTT Post a Sweden Post V/M.102.

společného podniku nebyl dostatečně velký na to, aby jim tyto náklady pokryl. Nadto La Post, DBP Postdienst, PTT Post a Sweden Post vyjádřily svůj zájem poskytovat na vyžádání stejné služby i jiným společnostem a to za podmínek obdobných těm, které byly nabídnuté společnému podniku. Komise se rozhodla spojení za splnění dodatečných podmínek schválit.⁹³

Prodej mateřským společností

Silné postavení mateřských společností na navazujících trzích je faktorem, který je třeba brát v úvahu při hodnocení, zda je společný podnik "plně funkční", a to pokud toto postavení vede k významným prodejm nebo nákupům mezi mateřskými společnostmi a společným podnikem. Skutečnost, že společný podnik je téměř zcela závislý na prodeji svým mateřským společností nebo nákupech od nich pouze v počátečním období, obvykle nemá vliv na jeho charakter "plně funkčního" společného podniku. Takovéto počáteční období může být nezbytné k zavedení společného podniku na trhu. Obvykle nepřesáhne dobu tří let, v závislosti na zvláštních podmínkách na dotyčném trhu. Komise na tuto úvodní fázi nahlíží jako na mnohdy potřebnou proto, aby se podnik uchytil na trhu.⁹⁴ Posuzování takového počátečního období Komisí bude rozebráno v níže uvedených rozhodnutích.

Rozhodnutí Siemens / Italtel

V roce 1994 oznámily Societa Finanziarie Telefonica per Azioni („STET“) a Siemens Aktiengesellschaft („Siemens“) Komisi svůj záměr založit společný podnik, který se dle jejích záměru měl stát mezinárodním dodavatelem na trhu telekomunikací. Jejích záměrem bylo převést na společný podnik své dceřiné společnosti Italtel a Siemens

⁹³ TNT / Canada Post, DBP Postdienst, La Poste, PTT Post a Sweden Post V/M.102.

⁹⁴ Notice on the concept of full-function joint ventures [1998] OJ C66/1.

EU. Konsolidované sdělení Komise k otázkám příslušnosti podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole spojování podniků In Úřední věstník. 2008, Úř. věst. C 95, 16.4.2008, s. 1-48. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:095:0001:0048:EN:PDF>>

Telecomunicazioni („ST“), které měly na starosti vývoj, výrobní a prodejní činnost a služby. Obě mateřské společnosti měly nad podnikem vyvíjet společnou kontrolu, každá měla vlastnit polovinu podniku a jmenovat polovinu členů dozorčí rady, předsedu měl navrhnout STET a jmenovat Siemens. Převodem dceřiných společností na společný podnik mělo dojít k průmyslovému spojení aktiv společností, mimo jiné v oblasti privátních telekomunikačních systémů a terminálu, mobilních radií, vysílaček a radiových systémů. Společný podnik měl mít veškerá aktiva, včetně výzkumu a vývoje, výroby a distribuce. Co se týká produktů pro veřejný telefonní sektor, velký objem produkce měl být i nadále odebírán italským telekomunikačním operátorem Telecom Italia, který byl ovládán STET. Vzhledem k velkému objemu prodeje mateřské společnosti na „downstream market“ podrobila Komise spojení přezkumu z hlediska autonomie společného podniku. Jevilo se jako zřejmé, že Telecom Italia zůstane v blízké budoucnosti jediným odběratelem na trhu veřejných telekomunikací, a to vzhledem k monopolu na trhu a faktu, že výroba telekomunikačního vybavení je doplňkovou činností k poskytování telekomunikačních služeb.⁹⁵

Během druhé fáze šetření Komise vzala v úvahu níže uvedené skutečnosti. STET i Telecom Italia byly obě ze 40 % v soukromém vlastnictví, obě společnosti proto nemohly být identifikovány jako jedna entita a velká část akcionářů obou společností měla naprosto rozdílné zájmy. Toto rozlišení bylo ještě prohloubeno restrukturalizací, kterou nedávno provedla STET, díky které vznikla společnost Technitel, jež měla mít za úkol dohled nad výrobními aktivitami STET, včetně plánování, technické a ekonomické kontroly výrobního podnikání a výkonu volebních práv na valných hromadách výrobních společností na pokyn STET. Nadto během šetření potvrdila STET Komisi, že nebude vyvíjet svůj vliv na nákupní politiku Telecom Italia, zejména v ohledu na jeho

⁹⁵ Siemens / Italtel, M.468.

výběr dodavatelů, a že dodrží zřetelné oddělení managementu Telecom Italia, Technitel a Italtel. Zároveň měl dle předpovědí společný podnik dosáhnout exportu 40 % své produkce veřejného telekomunikačního vybavení do roku 1997. Komise nakonec spojení schválila.⁹⁶

Rozhodnutí EDS / Lufthansa

Předmětem spojení notifikovaného Komisi, bylo nabytí společnosti EDS Holding GmbH („EDS“) od společnosti Deutsche Lufthansa Aktiengesellschaft („LH“) 25 procent akcií Lufthansa Systems GmbH („Lufthansa Systems“). EDS poskytovala IT služby (management systémů, integrace systémů, vývoj systémů a konzultační služby), Lufthansa Systems byla činná v oblasti IT služeb pro LH. Lufthansa Systems se měla stát plně funkční ekonomickou entitou, jež měla obdržet od LH zdroje nezbytné pro svou činnost, a to jak finanční tak lidské, a možnost udělovat podlicence na produkty, na něž obdrží licence od LH. Lufthansa Systems by měla za úkol poskytovat IT služby LH, dceřiným společnostem LH a třetím stranám.⁹⁷

Ačkoliv ze začátku měla Lufthansa Systems získávat převážnou většinu zakázek od LH, plánovalo se, že do budoucna dosáhne společný podnik větší soběstačnosti a bude ve větší míře poskytovat služby třetím subjektům. Situace na trhu naznačovala, že třetí subjekty budou mít zájem získávat IT služby nikoliv pouze interně, ale najímat si za tímto účelem třetí subjekty. Zároveň bylo záměrem, aby Lufthansa Systems postupně rozšířila své aktivity i na jiné transportní trhy kromě těch vzdušných. Proto Komise neshledala společný podnik nesoběstačným z důvodu toho, že po úvodní období měl být závislý na zakázkách od mateřské společnosti, jelikož se jednalo o závislost pouze dočasnou. Nadto služby mateřské společnosti měly být poskytovány na obchodní bázi, kdy ceny za služby měly být stanovované každý rok na základě

⁹⁶ Siemens / Italtel, M.468.

⁹⁷ EDS/Lufthansa, IV/M.560.

tržních podmínek. Komise spojení schválila.⁹⁸

Rozhodnutí Nokia / Autoliv

Spojení, které bylo předloženo Komisi k posouzení, se týkalo založení společného podniku Autoliv Nokia AB společnostmi Nokia Audio & Electronics AB (společnost skupiny Nokia) a Autoliv. Společný podnik měl převzít výrobu a prodej elektroniky airbagů od skupiny Nokia, a to na trvalém základě. Společný podnik měl mít vlastní oddělení prodeje a marketingové oddělení a vykonávat výzkum a vývoj samostatně nebo ve spojení s jinými. Mateřské společnosti uzavřely tuto dohodu na dobu neurčitou. Ze začátku měla být skupina Autoliv jediným odběratelem výrobků společného podniku. Autoliv takto získanou elektroniku spojovala se svými airbagovými moduly a hotový výrobek prodávala. Mateřské společnosti očekávaly, že do tří let přesáhne podíl prodeje třetím subjektům padesát procent. Toto očekávání shledala Komise reálným vzhledem k tomu, že na trhu existovaly velké výrobci automobilů, které odebíraly nebo plánovaly odebírat elektroniku airbagů nezávisle na modulech airbagů. Zároveň pokládala Komise období tři let za přiměřené k získání značného podílu prodeje třetím stranám. Spojení bylo schváleno.⁹⁹

Rozhodnutí RSB / TENEX/ Fuel Logistic

V roce 1997 byla Komisi předložena notifikace spojení RSB Logistik Projektspedition GmbH & Co. KG („RSB“) a AO Techsnabexport („Tenex“) prostřednictvím společného podniku Fuel Logistic GmbH („Fuel“). RSB byla činná v oblasti přepravy a transportu nukleárních a jiných nebezpečných produktů. Tenex exportovala nukleární produkty nevojenského typu, ale neangažovala se v přepravě. Fuel měla využívat

⁹⁸ EDS/Lufthansa, IV/M.560.

⁹⁹ Nokia / Autoliv, M.686.

zdrojů RSB k přepravě produktů Tenex.¹⁰⁰

Komise ale dospěla k názoru, že se nejedná o podnik, který by byl schopen na dlouhodobém základě plnit funkce samostatné hospodářské jednotky. K tomuto závěru došla na základě toho, že ačkoliv jsou pro bezpečný a profesní výkon přepravních služeb pro nukleární odvětví zapotřebí speciální zdroje – kontejnery, balící přístroje, transportní vybavení a speciálně vyškolení zaměstnanci, společný podnik neměl vlastnit ani jeden z těchto důležitých zdrojů. Z prohlášení mateřských společností vyplynulo, že tomu tak nebude pouze v počátečním období, jelikož sice naznačují, že společný podnik získá, až bude životaschopný, vlastní vybavení a zaměstnance, nepředložily ale žádné konkrétní plány, kdy a jak k tomu má dojít, zejména se nevyjádřily k tomu, zda bude na společný podnik převedeno nezbytné know-how. V notifikaci strany uvedly, že společný podnik bude sloužit jako korporátní podnik pro využití přepravního vybavení RSB pro produkty Tenex. Z akcionářské smlouvy vyplývalo, že Fuel měl využívat transportních a přepravních služeb mateřské RSB. Z toho lze dovodit, že podnikatelskou aktivitu vlastně neměl vykonávat Fuel, ale jeho mateřská společnost. Pro společný podnik tak nezbyval prostor, aby plnil funkce přepravce nukleárních produktů. Přepravní funkce společného podniku by se tak omezovala na funkce doplňkové k přepravním funkcím RSB. Fuel měl poskytovat své služby pouze jednomu odběrateli, a to Tenex.¹⁰¹

Ačkoliv strany notifikace naznačily, že tomu tak bude pouze v počátečním období a společný podnik by časem měl poskytovat své služby více odběratelům v různých zemích, bylo toto prohlášení v rozporu s akcionářskou smlouvou, která ve svém článku 1 stanovila, že Fuel bude poskytovat své služby pouze Tenexu. Zároveň strany nebyly schopny předložit žádné důkazy, které by prokazovaly, že společný

¹⁰⁰ RSB / TENEX/ Fuel Logistic, M.904.

¹⁰¹ RSB / TENEX/ Fuel Logistic, M.904.

podnik bude schopen poskytovat značný podíl svých služeb třetím stranám. Komise musela uzavřít, že se nejedná o spojení ve smyslu Nařízení 4064/89.¹⁰²

Pokud dochází k prodeji výrobků mateřským společnostem na dlouhodobém základě, je potřeba zkoumat jaký podíl z celkového prodeje společného podniku připadá na prodej mateřským společnostem. Avšak každý případ je specifický a nelze stanovit pevný limit, kdy už se o plně funkční podnik nejedná. Typické ale je, že pokud společný podnik dosahuje více jak poloviny svého obratu obchodováním se třetími stranami, je jeho plná funkčnost zachována. Pokud je podíl prodeje třetím stranám menší, je potřeba se zaměřit na to, zda společný podnik udržuje se svými mateřskými společnostmi skutečné obchodní vztahy, to znamená, zda prodává společným podnikům proto, že jsou za produkt ochotni zaplatit více než jiný poptávající na trhu. Zároveň se zkoumá, zda vztahy s mateřskými společnostmi vycházejí z obvyklých obchodních podmínek. Pokud společný podnik výše uvedené podmínky splňuje, postačí, aby jeho odbyt třetím stranám představoval dvacet procent obratu celkového. Čím je ovšem podíl obratu vůči mateřským společnostem vyšší, tím důležitější je prokázat čistě obchodní povahu vztahů k mateřským společnostem.¹⁰³

Rozhodnutí Zeneca / Vanderhave

Zeneca Limited a Cooperative Suiker Unie U. A. („Suiker“) se rozhodly založit společný podnik na trhu se semeny. Obě mateřské společnosti působily do notifikace spojení mimo jiné na trhu s pěstováním, výrobou, zpracováním a prodejem semen a rostlinného materiálu. Plánovaný společný podnik Newco měl plnit veškeré funkce samostatné hospodářské jednotky a za tímto účelem na něj měly být

¹⁰² RSB / TENEX/ Fuel Logistic, M.904.

¹⁰³ Notice on the concept of full-function joint ventures [1998] OJ C66/1.

Konsolidované sdělení Komise k otázkám příslušnosti podle nařízení Rady ES č. 139/2004 o kontrole spojování podniků, [2008] OJ 95/01.

převedeny veškeré k tomu potřebné zdroje a práva duševního vlastnictví. Newco měl být taktéž zodpovědný za své financování. Suiker operoval na cukerném trhu o úroveň níže než Newco a očekávalo se, že Suiker i nadále zůstane významným poptávajícím od Newco v Nizozemí. Pro Komisi tedy vyvstala otázka, zda se za těchto okolností dá společný podnik stále považovat za samostatnou hospodářskou jednotku. Nakonec byl tento vztah mezi mateřskou společností a společným podnikem posouzen Komisi jako z materiálního hlediska bezvýznamný, jelikož tvořil méně než 4 % příjmů Newco, a nadto se jednalo o obchodní vztah za podmínek obvyklých v obchodním styku. Spojení bylo schváleno.¹⁰⁴

Rozhodnutí Bayer / Hüls

Ve stejném roce v rozhodnutí Bayer / Hüls byly Komisi posuzovány dodávky společného podniku některých specialit mateřským společností, které netvořily více než 8 % celkového odbytu. Komise shledala, že nemají na společný podnik jako samostatnou hospodářskou jednotku vliv, jelikož vzhledem k takto nízkému podílu.¹⁰⁵

Nákup od mateřských společností

Pokud jde o nákupy společného podniku od jeho mateřských společností, je "plně funkční" charakter společného podniku sporný zejména tam, kde dotyčné produkty nebo služby získávají pouze nízkou přidanou hodnotu na úrovni samotného společného podniku. Za takové situace může mít společný podnik svým charakterem blíže k obchodnímu zastoupení.¹⁰⁶

Rozhodnutí Union Carbide / Enichem

V tomto případě byl Komisi notifikován společný podnik POLIMERI EUROPE Srl., společností Union Carbide Corporation („UCC“) a

¹⁰⁴ Zeneca / Vanderhave, IV/M.556.

¹⁰⁵ Bayer/Hüls, IV/M.751.

¹⁰⁶ Notice on the concept of full-function joint ventures [1998] OJ C66/1.

Enichem S.p.A. („Enichem“), který měl vyrábět, nabízet k prodeji a prodávat polyethylenovou pryskyřici v Evropě. Ke vzniku společného podniku mělo dojít převodem veškerých aktivit Echinemu na poli polyethylenu, vyjma podnikání v drátech a kabelech, na dceřinou společnost, která měla být následně přejmenována na POLIMERI EUROPA Srl., ve které měla UCC získat padesáti procentní podíl. UCC měla poskytnout společnému podniku nevýhradní licenci na svou technologii. Enichem měla do podniku vložit svou technologii na výrobu polyethylenové pryskyřice, výrobní vybavení a prodejní aktivity. Enichem měla rovněž dodávat společnému podniku suroviny po jisté počáteční období (délka tohoto období je součástí obchodního tajemství), které mohlo být oběma stranami prodlouženo. Vzdor těmto dodávkám Komise nepovažovala společný podnik za pouhého prodejce mateřských společností, jelikož mezi dodáním suroviny ethylenu a vznikem polyethylenu dodával společný podnik do výsledného produktu významnou přídatnou hodnotu.¹⁰⁷

Rozhodnutí Preussag / Voest Alpine

V roce 1997 zkoumala Komise případ spojení německých společností Preussag Stahl AG („Preussag“) a Voerst-Alpine Stahl Linz GmbH („Voerst“) prostřednictvím nabytí každou společností padesáti procent akcií nově vznikající Europlatinen GmbH. Preussag byla v té době činná v oboru výroby, zpracování a prodeje výrobků ze železa a olova, byla členem koncernu Preussag, který byl též aktivní v energetice, strojírenství, mašinerii a stavebnictví. Voerst působila na trhu srovnatelným s Preussag a byla členem koncernu Voerst Alpine Stahl AG. Jejích relevantní trhy se tudíž překrývaly.¹⁰⁸

V roce 1997 uzavřely společnosti mezi sebou dohodu o spolupráci ve výrobě a prodeji vyrážených a laserem svařovaných formovacích

¹⁰⁷ Union Carbide / Enichem, IV/M.550.

¹⁰⁸ Preussag / Voest Alpine, M.979.

platů. Za tímto účelem měl vzniknout společný podnik, který měl od každé mateřské společnosti nabýt jednu výrobní plátno. Dohoda splňovala kritérium společné kontroly, byla uzavřená na dobu neurčitou, ale nedostála splnění podmínky trvalého a nezávislého plnění všech funkcí samostatné hospodářské jednotky. Dohoda stanovila, že společný podnik bude odebírat jemný plech a jeho deriváty, což jsou suroviny nezbytné pro výrobu plátno, pouze od svých mateřských společností a to polovinu od každé. Dodání mělo být zajištěno následujícím způsobem: výrobní v Linz měla zásobovat Voerst, výrobní v Salz zas Preussag. V případě neschopnosti příslušné mateřské společnosti suroviny dodat, měla je výrobní dodat druhá mateřská společnost, a pouze za stavu, že dodání nebyly schopně obě, směl společný podnik uzavřít smlouvu na odběr se třetím subjektem. Cena, za kterou by bylo dodání uskutečňováno, měla být dle dohody de facto určována opět mateřskými společnostmi, jelikož se suroviny měly prodávat za stejné ceny, za jaké byly odebírány společnostmi automobilového průmyslu. Společný podnik by tudíž na konečnou cenu neměl žádný vliv. Je nutné podotknout, že cena všech surovin potřebných k výrobě plátno tvoří 40 procent ceny celkové a že produkt tvoří téměř výhradně suroviny dodávané mateřskými podniky. Vzhledem k výše popsanému Komise oznámila, že by plánovaný společný podnik nevykonával všechny funkce samostatného podniků jako jiné společnosti působící na trhu.¹⁰⁹

Naopak pokud společný podnik působí na obchodním trhu a plní obvyklé funkce obchodní společnosti na tomto trhu, nemá tento podnik zpravidla charakter obchodního zastoupení, nýbrž "plně funkčního" společného podniku. Obchodní trh se vyznačuje tím, že vedle vertikálně integrovaných podniků existují podniky, které se zaměřují na prodej a odbyt produktů, aniž by byly vertikálně integrovány, a tím, že jsou k dispozici různé zdroje dodávek pro dotyčné produkty. Navíc mohou mnohé obchodní trhy vyžadovat, aby

¹⁰⁹ Preussag / Voest Alpine, M.979.

hospodářské subjekty investovaly do zvláštního vybavení, jako prodejny, skladové zásoby, sklady, vozovny, vozové parky a obchodní personál. Aby mohl být podnik "plně funkčním" společným podnikem na obchodním trhu, musí mít nezbytné zdroje a musí být pravděpodobné, že získá podstatnou část dodávek nejen od svých mateřských společností, ale také od jiných konkurenčních zdrojů.¹¹⁰

Rozhodnutí AgrEvo / Marubeni

Rozhodování Komise o tom, zda se jedná o pouhé obchodní zastoupení nebo o plnohodnotný podnik lze pozorovat na případě notifikace spojení německé Hoechst Schering AgrEvo GmbH (AgrEvo) a japonské Marubeni. Německá mateřská společnost, která sama vznikla jako společný podnik, jež byl schválen Komisí již dříve, se zabývala ochranou plodin a podnikáním v oblasti ochrany životního prostředí, zejména byla výrobcem agrochemické a zahradnické produkce a to v celosvětovém měřítku. Japonská Marubeni byla společnost se širokým spektrem činností od vývoje přírodních surovin po marketing prodeje hotových výrobků. Spojení se mělo uskutečnit prostřednictvím společné distribuční společnosti mající formu společnosti s ručením omezeným. Relevantním trhem pro ní měl být trh se zemědělskými a zahradnickými výrobky. Na tomto trhu se v rozhodnou chvíli nacházel značný počet nezávislých distributorů, kteří nebyli vertikálně propojeni s výrobním sektorem, ale působili výhradně na poli distribuce výrobků. Samotná distribuce je považována za odvětví vyžadující značné investice do specializovaných skladišť odpovídajících požadovaným standardům a do vyškolených pracovníků. Mnohé výrobní společnosti působící na trhu se zemědělskými výrobky preferují v souvislosti s těmito nákladnými požadavky spolupracovat s nezávislými distributory a samy se na

¹¹⁰ EU. Konsolidované sdělení Komise k otázkám příslušnosti podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole spojování podniků In Úřední věstník. 2008, Úř. věst. C 95, 16.4.2008, s. 1-48. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:095:0001:0048:EN:PDF>>

distribuci nepodílet.¹¹¹

Plánovaný společný podnik měl převzít funkcí tří již existujících distribučních společností na trhu, které byly vlastněné AgrEvo. Tyto společnosti odebíraly v době notifikace většinu svých produktů ne od AgrEvo, ale od třetích subjektů. Dohoda o spolupráci AgrEvo a Marubeni počítala s tím, že společný podnik bude od AgrEvo odebírat pouze omezené množství výrobků a bude mu umožněno navazovat obchodní vztahy s třetími subjekty. Komise tudíž předpokládala, že společný podnik bude i nadále odebírat značný podíl výrobků od na mateřských společnostech nezávislých subjektů a nebude tudíž působit jako pouhé obchodní zastoupení, a spojení proto schválila.¹¹²

Outsourcing

Při spojování dochází k situacím, kdy jedna společnost vytváří společný podnik s určitým poskytovatelem služeb, jenž převezme úkoly, které dosud daný podnik plnil vlastními silami. V této kategorii je typickým příkladem podniku, který není plně funkčním, podnik, který poskytuje služby výhradně zákaznickému podniku a zároveň je odkázán na přísun služeb od svého poskytovatele služeb. Na situaci by nezměnila nic ani okolnost, že by obchodní plán nevyklučoval poskytování služeb třetím subjektům, jelikož při klasických strukturách outsourcingu je poskytování služeb třetím subjektům pouze doplňkové. Mohou ale existovat případy outsourcingu, kdy mateřské společnosti založí společný podnik, například s cílem získat množstevní slevy, a tento podnik získá značný vliv na trhu. Takový společný podnik může být plně funkčním pokud, (i) je vyvíjena snaha dosáhnout významného obrátu v obchodu s třetími subjekty, (ii) vztah mezi společným podnikem a mateřskou společností má obchodní povahu a (iii) podnikatelská činnost je vyvíjena na základě

¹¹¹ AgrEvo / Marubeni, M.788.

¹¹² AgrEvo / Marubeni, M.788.

běžných obchodních podmínek.¹¹³

Správa a nabývání nemovitostí mateřských společností společným podnikem

Společné podniky bývají mateřskými společnostmi zakládány i z čistě daňových nebo jiných finančních důvodů. Potom podniky pouze drží nemovitosti mateřských společností nebo slouží k nabývání těchto nemovitostí. Takové podniky nelze považovat za samostatné z hlediska soutěžního práva, jelikož nevyvíjí samostatnou podnikatelskou činnost ani pro takovou činnost nemají dostatečné zdroje. Od této skupiny je ale potřeba odlišit podniky, které spravují pro své mateřské akcionáře nemovitostní portfolia a vyvíjejí na trhu realit činnost vlastním jménem.¹¹⁴

Rozhodnutí DIA / VEBA Immobilien / Deutschbau

V roce 1997 oznámily dvě německé banky, Deutsche Bank AG a VEBA AG, Komisi svůj záměr získat prostřednictvím svých dceřiných společností, Deutsche Immobilien Anlagegesellschaft (DIA) a VEBA Immobilien AG respektive, společnou kontrolu nad společností Gemeinnützige Deutsche Wohnungsbaugesellschaft („Detschbau“). Obě banky působily na trhu s nemovitostmi. DIA se zabývala investicemi do realit, mimo jiné vývojem, realizací a správou velkých nemovitostních projektů. VEBA Immobilien pronajímala zhruba 130.000 bytů na území Německa. Nabývaný podnik Deutschbau se věnoval výstavbě a správě nemovitostí, vlastnil 38.500 bytů, které pronajímal osobám činným ve státní správě. Nájem těchto bytů byl regulován státem a taktéž při obsazování bytů novými nájemci měli přednost zaměstnanci státu.

¹¹³ EU. Konsolidované sdělení Komise k otázkám příslušnosti podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole spojování podniků In Úřední věstník. 2008, Úř. věst. C 95, 16.4.2008, s. 1-48. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:095:0001:0048:EN:PDF>>

¹¹⁴ EU. Konsolidované sdělení Komise k otázkám příslušnosti podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole spojování podniků In Úřední věstník. 2008, Úř. věst. C 95, 16.4.2008, s. 1-48. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:095:0001:0048:EN:PDF>>

Komise vyhodnotila Deutschbau jako podnik, který se před spojením choval na trhu jako nezávislá entita a který by i po spojení zůstal nezávislým. Spojení bylo Komisi schváleno. Deutschbau je dobrým příkladem společného podniku, který spravuje nemovitostní portfolio a chová se na trhu nezávisle na svých mateřských společnostech.¹¹⁵

Změny činnosti společného podniku

Rozšíření činnosti společného podniku bude považováno za další spojení, pokud bude mít toto rozšíření za následek nabytí celého nebo částí jiného podniku od mateřských společností. O spojení se může jednat i tehdy, jestliže mateřské společnosti převádí na společný podnik další značný majetek, smlouvy, know-how nebo jiná práva, a tyto hodnoty představují základ pro rozšíření činnosti společného podniku na další výrobní nebo geografické trhy. Avšak pokud dojde k rozšíření činnosti společného podniku bez převodu výše uvedených hodnot, nebude se tato transakce považovat za spojení. O spojení můžeme hovořit též tehdy, kdy se z původně částečně funkčního podniku stane podnik plně funkční a to například po změně organizační struktury.¹¹⁶

Rozhodnutí The Coca-Cola Company / Nestlé / JV

V níže popsané notifikaci byla Komisi předložena restrukturalizace jí již schváleného spojení. V roce 1991 došlo ke spojení The Coca Cola Company („Coca-Cola“) a Nestlé SA („Nestlé“) prostřednictvím společného podniku Coca-Cola Nestlé Refreshments Company SA („Refreshments“). Původní záměr v roce 1991 byl, že společný podnik bude sloužit k výrobě a distribuci pouze určitých výrobků – Nestlea (ledové čaje), Iced Coffee a Iced Chocolate. V roce 1995 došlo k první změně, společný podnik se přestal věnovat Iced Chocolate a soustředil se na Iced Tea a Iced Coffee výrobky. Během této první restrukturalizace

¹¹⁵ DIA / VEBA Immobilien / Deutschbau, M.929.

¹¹⁶ Konsolidované sdělení Komise k otázkám příslušnosti podle nařízení Rady ES č. 139/2004 o kontrole spojování podniků, [2008] OJ 95/01.

bylo stanoveno, že manažerská odpovědnost bude za výrobky Iced Tea nést Coca Cola a za výrobky Iced Coffee Nestlé. Též geograficky byla činnost společného podniku limitovaná.¹¹⁷

Notifikovaná restrukturalizace měla rozšířit působnost společného podniku na celý svět vyjma Japonska, USA a Kanady. I produktový záběr společného podniku se měl rozšířit, měl se do budoucna zabývat i výrobou tzv. funkčních nápojů, které mají jako svůj základ kávu nebo ledový čaj. Je ale nutné podotknout, že mateřské společnosti neměly vložit do společného podniku žádné existující výrobky. V rámci plánované restrukturalizace mělo dojít též ke změnám v managementu a struktuře Refreshments. Měl být vytvořen management, který se měl zaměřit výhradně na propagaci výrobků Refreshments, hledání nových dodavatelů a nových metod distribuce a produkce. Dlouhodobé obchodní plány, které byly dříve přijímány příslušnými manažery Nestlé a Coca-Cola, měl mít nově na starosti hlavní ředitel společného podniku, který by je předkládal ke schválení dozorčí radě. Vzhledem k těmto změnám by se po restrukturalizaci jednalo o obchodně a operačně samostatný podnik – podnik by se stál plně funkčním.¹¹⁸

3.2.2 Zdroje

(i) Sdělení Komise o pojmu plně funkčních společných podniků

Podmínku zdrojů blíže specifikovalo sdělení komise z roku 1998. Stanovilo, že aby byl společný podnik schopen plnit funkce obvykle vykonávané podniky působícími na tomtéž trhu, musí mít vedení, které se věnuje provádění každodenních činností, a mít přístup k dostatečným zdrojům včetně finančních prostředků, zaměstnanců a aktiv (hmotných i nehmotných) k provádění své činnosti na trvalém základě v oblasti vymezené v dohodě o společném

¹¹⁷ The Coca-Cola Company / Nestlé / JV, M.2276.

¹¹⁸ The Coca-Cola Company / Nestlé / JV, M.2276.

podniku.¹¹⁹ Pro srovnání rozhodnutí *EDS / Lufthansa, Preussag / Voest Alpine, Nokia / Autoliv* rozebrána výše, níže uvedená rozhodnutí a případně i *Thomson CSF / Deutsche Aerospace*.¹²⁰

Rozhodnutí British Gas Trading Ltd / Group 4 Utility Services Ltd

V roce 1996 bylo notifikováno spojení, které mělo vytvořit nový konkurenční trh na poli měřících služeb poskytovaných dodavatelům plynu, vody a elektřiny. Zavedení hospodářského prostředí na tomto trhu bylo doporučováno národním orgánem pro ochranu hospodářské soutěže Velké Británie, poté co došlo k upuštění od monopolu v oblasti poskytování dodavatelských služeb. Společný podnik měl vzniknout spojením British Gas Trading Ltd („BGT“), dceřiné společnosti British Gas plc., která měla před uvolněním trhu monopol na trhu s plynem, a Group 4 Utility Services Ltd. („Group 4“), „special purpose vehicle“, jejíž nizozemská mateřská společnost se zabývala poskytováním bezpečnostních služeb. Měřicí služby v sobě obsahují především provádění pravidelných kontrol nebo kontrol na žádost v prostorách spotřebitele a provádění odečtu plynu, elektřiny nebo vody za účelem vyúčtování, monitorování a předpovídání budoucí spotřeby. Tyto služby byly tradičně zajišťovány dodavateli samotnými, avšak vzhledem k privatizaci odvětví měli regulátoři zájem na vytvoření samostatného trhu.¹²¹

Společný podnik AccuRead Ltd. měl od mateřských společností obdržet veškerá aktiva nezbytná k podnikání v této oblasti na dlouhodobém základě. Prostory měl obdržet do pronájmu od dceřiné společnosti British Gas plc a to za podmínek obvyklých v obchodním styku a na dobu patnácti let. BGT rovněž měla převést na společný podnik potřebné zaměstnance. Taktéž měla BGT převést nezbytné

¹¹⁹ Notice on the concept of full-function joint ventures [1998] OJ C66/1.

¹²⁰ Thomson CSF / Deutsche Aerospace, M.271.

¹²¹ British Gas Trading Ltd / Group 4 Utility Services Ltd, IV M.791.

vybavení, počítačový hardware a automobily, na leasingové společnosti a ony měly následně toto vybavení AccuRead Ltd pronajmout. Co se týče software, buď měla BGT poskytnout licence AccuRead nebo měla tento software pro AccuRead Ltd zajistit. Dceřiná společnost Group 4 měla dodávat administrativní služby, které jsou pro provoz společného podniku nezbytné, a to v souladu s obvyklými obchodními podmínkami. Veškeré tyto dohody směla AccuRead Ltd po vypršení dvou let vypovědět. Jakékoliv jiné služby ze strany BGT nebo Group 4 mohly být společnému podniku poskytovány pouze při dodržení obvyklých obchodních podmínek a tyto podmínky musely být spravedlivé a odůvodněné z obchodního hlediska. Tyto zdroje, podmínky pro poskytnutí nezbytných zdrojů a doba, na kterou se poskytovaly, byly shledány Komisí dostatečnými pro splnění kritéria zdrojů.¹²²

3.2.3 Trvalost

Společný podnik musí být zamýšlen jako podnik fungující na trvalém základě. Skutečnost, že mateřské společnosti svěří společnému podniku své zdroje, obvykle potvrzuje, že tomu tak je, přesto bývá zapotřebí vzít v úvahu i další faktory.¹²³

Ustanovení o zrušení společného podniku a nepředvídatelných událostech

Dohody mateřských společností mohou obsahovat ustanovení o podmínkách případného zrušení společného podniku nebo o možnosti jedné nebo více mateřských společností vystoupit ze společného podniku, jako například ve výše rozebíraném *British Gas Trading Ltd / Group 4 Utility Services Ltd*. Takováto ustanovení nebrání tomu, aby byl společný podnik považován za podnik fungující na trvalém základě.¹²⁴

¹²² British Gas Trading Ltd / Group 4 Utility Services Ltd, IV M.791.

¹²³ Notice on the concept of full-function joint ventures [1998] OJ C66/1.

¹²⁴ Notice on the concept of full-function joint ventures [1998] OJ C66/1.

Dohody o založení společného podniku často obsahují klauzule pro případ nepředvídatelných událostí (platební neschopnost společného podniku, zásadní neshody mezi mateřskými společnostmi), takové klauzule, ale nemají vliv na posuzování, zda existuje záměr provozovat podnik na dlouhodobém základě.¹²⁵

Rozhodnutí Deutsche Bank / Commerzbank / J.M. Voith

Příkladem spojení, jehož dohoda počítala s nepředvídatelnými událostmi, je získání společné kontroly Deutsche Bank AG („Deutsche Bank“) a Commerzbank AG („Commerzbank“) nad J.M. Voith GmbH („Voith“). Mateřské společnosti patřily mezi největší univerzální banky Německa a věnovaly se nad rámec bankovníctví i pojišťovnictví a poradenství. Voith působila ve strojírenství. Spojení mělo být provedeno tak, že (i) se Voith, původně rodinná společnost s ručením omezeným, stane dceřinou společností Commerzbank, (ii) mezitím Deutsche Bank založí holdingovou společnost, J.M. Voith Holding AG, na které se bude padesáti procenty podílet Commerzbank, (iii) posledním krokem bude, že J.M. Voith Holding AG pohlít Voith. Mateřské společnosti zamýšlely část akcií (procentuální podíl těchto akcií je obchodním tajemstvím) přenechat soukromým investorům, což mělo být učiněno prostřednictvím privátního umístění emise akcií. Pokud by ovšem takto bylo umístěno méně než 75% akcií, ponechávaly si mateřské společnosti možnost udát zbývající akcie na burze, a to nejdříve na jaře roku 1998 (přibližně rok od notifikace), možný byl ale i pozdější termín. Vzhledem k výše popsaným okolnostem musela Komise posuzovat, zda se na předmětné spojení nevztahuje tzv. bankovní klauzule¹²⁶:

Spojení nevzniká, jestliže

úvěrové instituce nebo jiné finanční instituce nebo pojišťovny,

¹²⁵ Notice on the concept of undertakings concerned under the Merger Regulation [1998] OJ C66/14.

¹²⁶ Deutsche Bank / Commerzbank / J.M.Voith, IV/M.891.

jejichž obvyklá činnost zahrnuje úkony a obchodování s cennými papíry na vlastní nebo cizí účet, jsou dočasnými držiteli cenných papírů, které získaly v určitém podniku za účelem jejich dalšího prodeje, pokud na základě těchto cenných papírů nevykonávají hlasovací práva z nich plynoucí, aby určovaly soutěžní chování daného podniku, nebo pokud tato hlasovací práva vykonávají pouze za účelem přípravy prodeje celého podniku nebo jeho částí, či jeho majetku, nebo prodeje těchto cenných papírů s tím, že všechny tyto prodeje se uskuteční do jednoho roku ode dne, kdy tyto cenné papíry byly získány; tato lhůta může být na žádost prodloužena Komisí v případech, kdy takové instituce nebo pojišťovny mohou prokázat, že ve stanovené lhůtě nebyl prodej skutečně možný¹²⁷

Komise dospěla k názoru, že ačkoliv je myslitelné, že se spojení ve smyslu Nařízení 4064/89 uskuteční pouze na dobu kratší než jeden rok, a to v případě že by privátní umístění akcií bylo úspěšné, není zaručeno, že k tomu opravdu dojde. V souladu se zněním dohod nebyly mateřské společnosti povinné provést privátní umístění akcií a i v případě, že se o to pokusí, nebylo jisté, že se jím podaří takto umístit 75 % akcií. Mateřské společnosti rovněž prohlásily, že budou vykonávat svá hlasovací práva ve vztahu k hospodářskému chování společného podniku, daly tak najevo svůj záměr podílet se na fungování společného podniku způsobem, který je obvyklý pro obchodní vedení společnosti. Použití bankovní klauzule tudíž v tomto případě nemělo místo. Je nutné podotknout, že v případě že by mateřské společnosti svá hlasovací práva nevykonávaly, o spojení by se nejednalo.¹²⁸

I dohoda, která vymezuje dobu trvání společného podniku, může být slučitelná s požadavkem trvalostí, pokud je tato doba dostatečně dlouhá na to,

¹²⁷ článek 3, odst. 5, písm. a, Nařízení 4064/89.

¹²⁸ Deutsche Bank / Commerzbank / J.M.Voith, IV/M.89.

aby bylo dosaženo trvalé změny ve struktuře dotyčných podniků.¹²⁹

Rozhodnutí Teneo /Merill Lynch / Bankers Trust

Rozhodnutím, ve kterém Komise posuzovala, zda je předpokládaná doba trvání společného podniku dostatečně dlouhá, je i případ spojení Téneo S.A. („Teneo“), Merill Lynch Europe PLC („Merill“) a Bankers Trust Foreign Investment Corporation („BT“) prostřednictvím společného podniku Andes Holding B.V. („Andes“). Vznik společného podniku měl své opodstatnění v dřívějším rozhodnutí Komise o veřejné podpoře. Komise stanovila jeho vznik jako jednu z podmínek, proto aby veřejnou podporu, která měla být poskytnuta společností Téneo (jejíž mateřská společnost je ze sta procent vlastněna státem), schválila. Tato veřejná podpora byla spojena s prodejem aktiv vlastněných Iberia Líneas Aéreas de España, S.A. („Iberia“). Společný podnik proto vznikl za účelem prodeje části aktiv společnosti Iberia v Latinské Americe, a to tak, že společný podnik měl nabýt veškeré akcie vlastněné Iberia v latino-amerických leteckých společnostech a následně zahájit prodej jejich aktiv. Jelikož byl prodej aktiv zamýšlen krátce po jejich nabytí, neměla Andes mít vlastní technické zdroje ani personál pro správu nabytých aktiv v době jejich vlastnictví, ale měla si tyto zdroje vypůjčit smluvně od Iberia na dobu určitou (čtyřicet dva měsíců). Nákup aktiv měl být financován z úvěrů poskytnutých akcionáři. Veškerá aktiva, která nabyla Andes od Iberia, měly být prodány do tří let, dlužné částky vráceny akcionářům a případný zisk rozdělen. Vzhledem k výše řečenému není pochybnosti o tom, že Andes je společností založenou na dobu určitou a po splnění svého úkolu bude zrušena. Proto toto spojení nebylo Komisi považováno za spojení ve smyslu článku 3 Nařízení 4064/89.¹³⁰

¹²⁹ Notice on the concept of full-function joint ventures [1998] OJ C66/1.

¹³⁰ Teneo / Merill Lynch / Bankers Trust, IV/M.722.

Rozhodnutí Lehman Brothers / SCG / Starwood / Le Méridien

Jedno z dalších rozhodnutí, kdy Komise posuzovala společný podnik, který měl být založen na dobu určitou, je případ, kdy se Lehman Brothers Inc. („Lehman“), Starwood Capital Group Global, L.L.C. („SCG“) a Starwood Hotels & Resorts Worldwide Inc. („Starwood“) rozhodly nabýt společnou kontrolu nad 23 hotely vlastněnými a pronajímanými společností Le Meridien („cílové hotely“), a to prostřednictvím koupe akcií a uzavření manažerských smluv. Lehman byla investiční společností na poli „equity“, „fixed income sales“, soukromého investičního managementu, investičního bankovníctví, investic do nemovitostí a managementu majetků. SCG byla privátně drženou globální investiční společností, která se věnovala investicím do nemovitostí. Starwood operovala se sítí mezinárodních hotelů a volnočasových zařízení, do její sítě patřily značky jako Sheraton, Westin, W, Four Points, St. Regis a Luxury Collection. Cílovými hotely bylo 23 hotelů Le Méridien, které se převážně nacházely na území Evropské unie.¹³¹

Průběh spojení byl naplánován následujícím způsobem: (i) portfolio hotelů vlastněných a pronajímaných Le Méridien, o celkovém počtu 35 hotelů, se prodá nově vzniklé společnosti Newco společně ovládané Lehman a SCG, (ii) Starwood následně uzavře manažerské smlouvy s každým Newco hotelem zvlášť. Ačkoliv dle výše uvedeného postupu nenabude Starwood vlastnická práva k cílovým hotelům, ze znění manažerských smluv, které měly být uzavřeny mezi Newco a Starwood, lze dovodit, že všech 23 cílových hotelů by bylo společně kontrolováno Newco a Starwood. Tato společná kontrola by byla zajištěna přímo v podmínkách prodeje portfolia hotelů. Všechny manažerské smlouvy měly být dle notifikace uzavřeny na dobu určitou v délce 10 až 15 let. Komise tuto dobu uznala za dostatečně dlouhou na

¹³¹ Lehman Brothers / SCG / Starwood / Le Méridien, M.3858.

to, aby se společně vlastněné hotely mohly považovat za fungující na dlouhodobém základě, a akvizici hotelů společnostmi schválila.¹³²

Dohoda mateřských společností, která stanoví, že po uplynutí stanovené doby může podnik existovat dál, je taktéž dohodou která nebrání naplnění kritéria trvalosti společného podniku.¹³³

Rozhodnutí Daimler Chrysler / Deutsche Telekom / JV

Při posuzování, zda se jedná o spojení ve smyslu Nařízení 4064/89, posuzovala Komise v tomto případě mimo jiné i dohodu s vládou. Jednalo se o spojení Daimlerchrysler Services AG („Daimler“), Deutsche Telekom AG („Telekom“) a Compagnie Financiere et Industrielle des Autoroutes SA („Compagnie“) mající za účel vytvořit společný podnik Toll Collect GmbH. V roce 2002 vstoupil v Německu v účinnost zákon, který zaváděl na většině německých silnic clo pro nákladní vozy. Federální ministerstvo dopravy, výstavby a bydlení vyhlásilo výběrové řízení na vybudování a provoz zařízení na výběr cla. Tuto veřejnou zakázku vyhrálo konsorcium Daimler, Telekom a Campagnie. Společnosti se rozhodly vytvořit společný podnik, který by měl na starosti vybudování a provoz celního zařízení. V rámci rozhodování Komise o tom, zda bude společný podnik provozován na dlouhodobém základě, se muselo vzít v potaz, že smlouva na výběr cla s vládou byla uzavřena pouze na dobu dvanácti let a mohla být prodloužena pouze třikrát, pokaždé o jeden rok. Komise ale nakonec ohraničenou dobu trvání této smlouvy nepovažovala za překážku, jelikož doba trvání samotného společného podniku nebyla nijak omezená a navíc dobu dvanácti let Komise považovala za dostatečně dlouhou na to, aby mohly být zavedeny trvalé změny ve struktuře podniku.¹³⁴ Komise

¹³² Lehman Brothers / SCG / Starwood / Le Méridien, M.3858.

¹³³ Notice on the concept of undertakings concerned under the Merger Regulation [1998] OJ C66/14.

¹³⁴ Daimler Chrysler / Deutsche Telekom / JV, M.2903.

spojení prostřednictvím společného podniku povolila, ale podmínila ho závazky, které měly zabránit vzniku dominantního postavení Daimler na trhu s telematickými systémy.

Podniky, nesplňující kritérium trvalosti

Za podniky, které nejsou utvářeny pro fungování na dlouhodobém základě, jsou sdělením považovány podniky, které jsou zakládány pouze k dosažení určitého cíle, jako například výstavby určité stavby, ale již se nemají podílet na správě projektů po jejich dokončení. Komise nepovažuje za podniky provozované na dlouhodobém základě též takové podniky, jejichž zahájení provozu je závislé na dosud nevydaném rozhodnutí třetích subjektů, jak je tomu například u zadávání zakázek, poskytnutí přístupu k nemovitostem, udělení licence. Do vydání rozhodnutí je nejisté, zda podnik započne svou činnost, proto nelze předpokládat jeho dlouhodobé trvání. Jakmile je ale vydáno rozhodnutí ve prospěch společného podniku, tak se jedná o spojení na dlouhodobém základě.¹³⁵

¹³⁵ Konsolidované sdělení Komise k otázkám příslušnosti podle nařízení Rady ES č. 139/2004 o kontrole spojování podniků [2008] OJ 95/01.

4 Soudní dvůr Evropské unie a rozhodovací praxe Komise

Ačkoliv je tato práce zaměřena na rozhodovací praxi Komise, je nezbytné problematiku alespoň velice stručně dát do kontextu s rozhodovací praxí Evropského soudního dvora, jakožto orgánu, jemuž je svěřen přezkum rozhodnutí Komise. Tato část práce se bude zabývat vztahem rozhodovací praxe Komise Evropské unie k rozhodovací praxi Soudního dvora Evropské unie, zejména rozsahem, v jakém ten může přezkoumávat rozhodnutí Komise a jeho nazíráním na rozhodnutí Komise.

Volné uvážení Komise

Z otázek často komentovaných Soudním dvorem v jeho rozsudcích, je otázka volného uvážení Komise otázkou zásadního významu, jelikož objasňuje rozsah přezkumu rozhodnutí Komise Soudním dvorem.

A priori vykonává Soudní dvůr úplný přezkum uplatnění pravidel v oblasti spojování podniků ze strany Komise.¹³⁶ Avšak dle názoru Soudního dvora má Komise určitý prostor pro volné uvážení v hospodářské oblasti pro účely uplatnění hmotněprávních pravidel Nařízení 4064/89, zvláště jeho článku 2.¹³⁷

Z toho vyplývá, že přezkum prováděný Soudním dvorem, pokud se jedná o komplexní hospodářská posouzení Komise při výkonu posuzovací pravomoci, jakou jí svěřuje Nařízení 4064/89, se musí omezovat na ověření dodržení procesních pravidel a pravidel týkajících se odůvodnění, jakož i věcné správnosti skutkových zjištění a neexistence zjevně nesprávného posouzení a zneužití pravomoci.¹³⁸

Při přezkumu věcné správnosti dovolávaných důkazních materiálů musí Soudní dvůr nejen ověřit jejich věrohodnost a jejich soudržnost, ale rovněž

¹³⁶ Qualcomm v. Komise, T-48/04.

¹³⁷ General Electric v. Komise, T-210/0.

přezkoumat, zda tyto skutečnosti představují veškeré relevantní údaje, jež musí být při posuzování komplexní situace vzaty v úvahu, a zda o ně lze opřít závěry z nich vyvozené.¹³⁹

Soudnímu dvoru ale nepřísluší nahrazovat posouzení ekonomické povahy Komise svým posouzením.¹⁴⁰

Požadavky Soudního dvora na Komisi

Zkoumání rozsudků Soudního dvora umožňuje pochopit, na co při posuzování spojení Komisi klade Soudní dvůr důraz. Níže budou tyto požadavky prostřednictvím vybraných rozsudků nastíněny.

Soudní dvůr se mimo jiné domnívá, že analýza předpokládaného vývoje, jaká je nezbytná pro kontrolu spojení, musí být provedena velmi obezřetně, neboť nejde o zkoumání událostí v minulosti, k nimž často existuje řada poznatků umožňujících porozumět jejich příčinám, ani o zkoumání událostí v přítomnosti, ale o odhad událostí, ke kterým dojde v budoucnu s větší či menší pravděpodobností, pokud není přijato rozhodnutí, jímž je zamýšlené spojení zakázáno nebo jímž jsou upřesněny jeho podmínky. Analýza předpokládaného vývoje spočívající ve zkoumání, jak by spojení mohlo změnit faktory určující stav hospodářské soutěže na daném trhu, aby bylo možné zjistit, zda by z něho vyplývalo významné narušení účinné hospodářské soutěže, vyžaduje představu různých řetězení příčin a následků, aby bylo možno vyjít z těch nejpravděpodobnějších.¹⁴¹

Soudní dvůr od Komise očekává, že ta ve snázce naleznout ekonomickou realitu spojení vyslechne vysvětlení účastníků řízení, a to i přes jejich subjektivní povahu. Podle Soudního dvora nezpochybněná vysvětlení jednoho z účastníků, který učinil oznámení, sice nemohou být sama o sobě rozhodující,

¹³⁸ Cementbouw Handel & Industrie v. Komise, T-282/02.

¹³⁹ Tetra Laval v. Komise, C-12/03 P.

¹⁴⁰ Cementbouw Handel & Industrie v. Komise, T-282/02.

¹⁴¹ Tetra Laval v. Komise, C-12/03.

Komise však musí být oprávněna se o taková vysvětlení opřít, pakliže jí umožňují podepřít posuzované skutečnosti, na nichž se zakládá její analýza.¹⁴²

Co se týká důkazních požadavků a otázky toho, zda jsou nutné vyšší důkazní požadavky, pokud jde o rozhodnutí, která zakazují spojení, než když jde o rozhodnutí, která spojení povolují, Soudní dvůr se v rozsudku *Cementbouw Handel & Industrie v. Komise* stanovil, že otázka, zda se jedná, či nejedná o tezi společného dominantního postavení, nemůže mít sama o sobě vliv na použitelné důkazní požadavky. Komplexnost, která je vlastní tezi o narušení hospodářské soutěže tvrzené ve vztahu k oznámenému spojení, představuje skutečnost, kterou je třeba zohlednit při posouzení možnosti různých důsledků této operace, aby se identifikovaly ty, které jsou nejpravděpodobnější, ale taková komplexnost nemá jako taková vliv na požadovanou úroveň dokazování.¹⁴³ To jest, Soudní dvůr od Komise neočekává, že v případě, že se rozhodne spojení zakázat, musí toto rozhodnutí podepřít důkazy vyšší síly.

Rozhodnutí Qualcomm v. Komise

Za účelem demonstrace argumentace Soudního dvora je níže uvedena rozsudek Soudního dvora, jež přezkoumával rozhodnutí Komise zde již rozebrané. Jedná se o rozhodnutí Komise ve věci *Daimler Chrysler / Deutsche Telekom / JV* (viz str. 67 výše). Komise spojení prostřednictvím společného podniku povolila, ale podmínila ho závazky, které měly zabránit vzniku dominantního postavení Daimler na trhu s telematickými systémy.

Žalobu podala společnost *Qualcomm Business Solutions Europe BV* (dále jen „Qualcomm“), která se domnívala, že závazky uvedené v napadeném rozhodnutí neumožňují odstranit pochybnosti, co se týče dodržení pravidel v oblasti hospodářské soutěže, a nezajišťují rovna

¹⁴² *Cementbouw Handel & Industrie v. Komise*, T-282/02.

¹⁴³ *Cementbouw Handel & Industrie v. Komise*, T-282/02.

pravidla hry jednak pro podniky nabízející telematické systémy bez použití portálu TGG, a jednak pro podniky nabízející telematické služby, které fungují prostřednictvím portálu TGG a palubní jednotky Toll Collect. Qualcomm se domnívala, že Komise porušila nařízení o spojování podniků v rozsahu, v němž v napadeném rozhodnutí měla za to, že stačí, že závazky „omezují“ nebo „ve značné míře“ brání tomu, aby se palubní jednotka společnosti Toll Collect stala dominantní platformou.¹⁴⁴

Komise se k žalobě též vyjádřila. Měla za to, že argumenty společnosti Qualcomm jsou skutečně nedostačující pro zpochybnění její globální analýzy účinků, které veškeré závazky budou mít na německý trh silničních telematických systémů. I za předpokladu, že by závazek týkající se rozhraní GPS a závazek týkající se modulu na vybírání mýtného nestačily k řešení problému hospodářské soutěže označeného v napadeném rozhodnutí, Qualcomm totiž údajně neprokázala, že by bylo zcela zamezeno hospodářské soutěži mezi silničními telematickými zařízeními, a nic neuvedla ohledně skutečnosti, že by závazek týkající se telematického portálu společně s kvalitativním moratoriem zabránil Daimler v dominanci na celém německém trhu silničních telematických systémů tím, že by zajistil nediskriminativní přístup k této platformě. V tomto kontextu Komise tvrdí, že jí podle nařízení o spojování podniků přísluší bránit ve vytvoření dominantního postavení, a nikoli v jeho omezení. Podle Komise, i když v projednávané věci závazek týkající se rozhraní GPS a závazek týkající se modulu na vybírání mýtného omezují dominantní povahu platformy Toll Collect, závazky společně brání vytvoření dominantního postavení DaimlerChrysler prostřednictvím platformy Toll Collect na německém trhu silničních telematických systémů.¹⁴⁵

¹⁴⁴ Qualcomm v. Komise, T-48/04.

¹⁴⁵ Qualcomm v. Komise, T-48/04.

Soudní dvůr ve svých úvahách dospěl k závěru, že Komise je podle článku 8 (2) Nařízení 4064/89 oprávněná prohlásit spojení zahrnující závazky za slučitelné se společným trhem pouze v případě, že tyto závazky Komisi umožňují učinit závěr, že spojení podniků nevytvoří nebo neposílí dominantní postavení mající za následek významné narušení účinné hospodářské soutěže na společném trhu (viz rozhodnutí Soudního dvoru *Gencor v. Komise*, T-102/96, *Recueil*, *Cementbouw Handel & Industrie v. Komise*, T-282/02, a *EDP v. Komise*, T-87/05). Komisi tedy přísluší ve svém rozhodnutí, kterým se spojení podniků prohlašuje za slučitelné se společným trhem, prokázat s dostačující pravděpodobností, že toto spojení pozměněné závazky navrženými účastníky spojení nevytvoří nebo neposílí dominantní postavení mající za následek významné narušení účinné hospodářské soutěže na společném trhu nebo na jeho podstatné části. Důkazní břemeno, které tak nese Komise, nicméně není na újmu její posuzovací pravomoci, co se týče komplexních hospodářských posouzení.¹⁴⁶

Třetí dotčená osoba, jejíž žaloba směřuje ke zrušení rozhodnutí, kterým se spojení podniků doprovázené závazky prohlašuje za slučitelné se společným trhem, tedy musí prokázat, že Komise nesprávně posoudila tyto závazky do takové míry, že je zpochybněna slučitelnost spojení se společným trhem.¹⁴⁷

Výše citované rozsudky slouží pouze jako demonstrace postoje Soudního dvora vůči Komisi, ale přesto poskytují obraz Soudního dvora jakožto orgánu, který přenechává Komisi ekonomické posouzení spojení a omezuje svůj přezkum pouze na dodržení procesních náležitostí, věcnou správnost skutkových zjištění a neexistenci zjevně nesprávného posouzení a zneužití pravomoci.

¹⁴⁶ *Qualcomm v. Komise*, T-48/04.

¹⁴⁷ *Qualcomm v. Komise*, T-48/04.

Závěr

Výsledkem kvalifikační práce měla být právní analýza kritérií pro vymezení plně funkčního společného podniku, a to především pomoci rozboru výstupů Komise Evropské – sdělení, zpráv a rozhodnutí.

Na základě rozboru pramenů jsem došla k závěru, že rozhodování Komise bylo někdy, zvláště v raném období, velmi nesystematické. Bylo poznat, že Komise zpočátku ne vždy se společnými podniky věděla rady. V osmdesátých letech aplikovala Komise článek 101 (1) Smlouvy na co nejširší okruh spojení a následně spojení, o kterých se domnívala, že jsou pro hospodářskou soutěž přínosná prostřednictvím výjimky dle článku 101 (3) Smlouvy vyjímala. Komise tímto přístupem chtěla zajistit, že pouze ona bude posuzovat veškeré kooperativní a koncentrativní dohody a mít tak možnost podmiňovat schválení. Zároveň ale byla velice opatrná ve schvalování spojení, raději předpokládala, že mateřské společnosti jsou alespoň potenciálními soutěžiteli na příslušném trhu.

Tento přístup skládající se z a priori předpokladu ohrožení hospodářské soutěže spojením bez detailnějšího zkoumání dopadu konkrétního spojení a udělování časově omezených a odvolatelných výjimek se neukázal jako nejlepší volba. Založení společného podniku totiž vyžaduje od základajících společností významné investice a strukturální změny a je pochopitelné, že mateřské společnosti potřebovaly mít právní jistotu, že pokud tyto investice a změny provedou, souhlas se spojením nebude vzat zpět. Ještě na začátku devadesátých let vyvíjela Komise snahu znemožnit kooperativním společným podnikům jednodušší a rychlejší notifikační řízení podle nově přijatého nařízení, Komise totiž považovala koncentrativní spojení za nebezpečnější hospodářské soutěži.

Tento opatrný postoj ale nebyl dlouhodobě udržitelný. Od roku 1993 tak počíná Komise svůj přístup vůči společným podnikům liberalizovat, začíná uplatňovat Nařízení 4064/89 na stále větší okruh spojení, až v roce 1997

vypouští sporné ustanovení, říkající že na koncentrativní spojení nedopadá Nařízení 4064/89. Od této chvíle se Nařízení 4064/89 aplikuje na všechny plně funkční podniky, které dosahují potřebného komunitárního obratu.

Liberalizační tendence pokračují i v dalším desetiletí, kdy se Komise rozhodla opustit stávající systém založený na notifikaci spojení před jeho realizací a následném udělení Komisí výjimky dle článku 101 (3) Smlouvy. Nový systém byl postaven na přímo aplikovatelné výjimce, decentralizaci, spočívající v přímé aplikaci článku 101 (3) Smlouvy národními orgány a národními soudy, a zesílení ex post kontroly. Snaha Komise o ulehčení administrativní zátěže a zjednodušení procesu ale na sebe snesla oprávněnou kritiku. Investoři nemohli nechat dohodu o společném podniku přezkoumat Komisí, zároveň se však museli obávat, že jejich dohoda mohla být kdykoliv přezkoumána a shledána neplatnou národními orgány členských států způsobující tak ztrátu mnohdy velmi významných investic. Mateřské společnosti proto vyvíjely maximální úsilí, aby spojení bylo prohlášeno strukturálním a mohlo být notifikováno dle Nařízení 4064/89.

V roce 2004 vstoupilo v účinnost nové Nařízení 139/2004, jehož ustanovení se mají vztahovat na významné strukturální změny, jejichž tržní dopad přesahuje státní hranice členského státu neboli na veškeré plně funkční společné podniky, které mají komunitární rozměr a splňují kritéria uvedená v Nařízení 139/2004, a to kritérium nabytí společné kontroly a plné funkčnosti, která se skládá z funkční autonomie, trvalosti a zdrojů.

Při posuzování rozhodování Komise v posledních letech ve vztahu k jednotlivým kritériím jsem dospěla k závěru, že ačkoliv Komise na rozdíl od své dřívější praxe již zkoumá dopad spojení na hospodářskou soutěž jako celek a činí tak mnohem důkladněji, je ve svém rozhodování vedena především úvahami ekonomického charakteru, právním důsledkům je přikládán výrazně menší význam. Je potřeba ale vzít v potaz, že se Komise posuzováním plně funkčních společných podniků dle nového Nařízení 139/2004 zabývá teprve sedm let a je zde tudíž výrazný prostor pro další vývoj jejího přístupu.

Seznam zkratk

1. Smlouva – Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie;
2. Nařízení Rady ES č. 17/62 - EEC Council: Regulation No 17: First Regulation implementing Articles 85 and 86 of the Treaty;
3. Nařízení Rady (ES) č. 1310/1997 - Nařízení Rady (ES) č. 1310/97 ze dne 30. června 1997, kterým se mění nařízení (EHS) č. 4064/89 o kontrole spojování podniků;
4. Nařízení 4064/89 – Council Regulation (EEC) No 4064/89 of 21 December 1989 on the control of concentrations between undertakings;
5. Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 - Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v člancích 81 a 82 Smlouvy;
6. Nařízení 139/2004 – Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků;
7. Třináctá zpráva o politice hospodářské soutěže – 13th Commission Report on Competition;
8. Sdělení o kooperačních dohodách – Notice concerning agreements, decisions and concerted practices in the field of cooperation between enterprises;
9. Sdělení Komise o rozdílu mezi koncentrativními a kooperačními podniky – Notice on the distinction between concentrative and co-operative joint ventures;
10. Sdělení Komise o kooperativních spojeních – Notice concerning the assessment of co-operative joint ventures;
11. Sdělení Komise o pojmu plně funkčních společných podniků – Commission Notice on the concept of full-function joint ventures under Council Regulation (EEC) No 4064/89 on the control of concentrations between undertakings;
12. Sdělení Komise o pojmu spojení - Commission Notice on the concept of

undertakings concerned under Council Regulation (EEC) No 4064/89 on the control of concentrations between undertakings;

13. Sdělení Komise k otázkám příslušnosti – Konsolidované sdělení Komise k otázkám příslušnosti podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole spojování podniků;
14. Společný podnik – společný podnik ve smyslu nařízení Rady ES č. 139/2004, o kontrole spojování podniků;
15. Komise – Komise Evropské unie;
16. Rada – Rada Evropské unie;
17. Soudní dvůr – Soudní dvůr Evropské unie.

Seznam použité literatury

Odborné knihy:

1. GOYDER, D.G. *EC Competition Law*. 3rd edition. New York: Oxford University Press Inc., 1998. 627 s. ISBN 0-19-826296-5;
2. JONES, Alison; SUFRIN, Brenda. *EC Competition Law: text, cases and materials*. 1st edition. New York: Oxford University Press Inc., 2001. 1159 s. ISBN 0-19-876329-8;
3. BELLAMY, Sir Christopher; CHILD, Graham. *European Community Law of Competition*. 6th edition. United States: Oxford University Press Inc., 2008. 1679 s. ISBN 978-0-19-928651-5;
4. KORAH, Valentine; VON KALINOWSKI, Julian O. *Competition Law of the European Community*. second edition. United States of America: Mathew Bender & Company, Inc., a member of the LexisNexis Group, 2007. Volume 2, Joint Ventures and Cooperation, s. 139. ISBN 978-0-8205-5338-2;
5. FAULL, Jonathan; NIKPRAY, Ali. *The EC Law of Competition*. first edition. New York: Oxford University Press Inc., 1999. 961 s. ISBN 0-19-876538-X;
6. MUNKOVÁ, Jindřiška; KINDL, Jiří. *Zákon o ochraně hospodářské soutěže: Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Bečková, 2009. 681 s. ISBN 978-80-7400-173-4;
7. RAUS, David; NERUDA, Robert. *Zákon o ochraně hospodářské soutěže: Komentář a související české i komunitární předpisy*. 2. aktualizované a přepracované vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2006. 671 s. ISBN 80-7201-563-X;
8. MUNKOVÁ, Jindřiška; SVOBODA, Pavel; KINDL, Jiří. *Soutěžní právo*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2006. 430 s. ISBN 80-7179-440-6.

Články:

1. EC Competition law: joint ventures. In *Practical Law Company* [online]. [s.l.]: Practical Law Publishing Limited, 23.4.2010, 23.4.2010 [cit. 2011-

01-01]. Dostupné z WWW: <www.practicallaw.com/9-107-3581>. 9-107-3581.

Smlouva, nařízení a sdělení:

1. EU. Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie. In *Úřední věstník*. 2010, Úř. věst. C 83/01, s. 1-389. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0001:01:CS:HTML>>;
2. EU. EEC Council: Regulation No 17: First Regulation implementing Articles 85 and 86 of the Treaty. In *Official Journal*. 1962, OJ 13, 21.2.1962, s. 204-211. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31962R0017:EN:HTML>>;
3. EU. Council Regulation (EEC) No 4064/89 of 21 December 1989 on the control of concentrations between undertakings. In *Official Journal*. 1990, OJ L 257, 21.9.1990, s. 13. Dostupný také z WWW: <[http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31989R4064R\(04\):EN:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31989R4064R(04):EN:HTML)>;
4. EU. Nařízení Rady (ES) č. 1310/97 ze dne 30. června 1997, kterým se mění nařízení (EHS) č. 4064/89 o kontrole spojování podniků. In *Úřední věstník*. 1997, Úř. věst. L 180, 9.7.1997, s. 1-6. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:1997:180:0001:001:CS:HTML>>.
5. EU. Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 a 82 Smlouvy. In *Úřední věstník*. 2003, Úř. věst. L 1, 4.1.2003, s. 1-25. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2003:001:0001:01:CS:HTML>>;
6. EU. Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků. In *Úřední věstník*. 2004, Úř. věst. L 24, s. 1-22.

Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:024:0001:01:CS:HTML>>;

7. EU. Notice concerning agreements, decisions and concerted practices in the field of cooperation between enterprises. In *Journal officiel*. 1968, C 075, s. 1-6. Dostupný také z WWW: <[http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31968Y0729\(01\):FR:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31968Y0729(01):FR:HTML)>;
8. EU. Notice on the distinction between concentrative and co-operative joint ventures, In *Official Journal*. 1990, OJ C 203, s. 10;
9. EU. Notice concerning the assessment of co-operative joint ventures. In *Official Journal*. 1993, OJ C 43, s. 2;
10. EU. Notice on agreements of minor importance which do not fall within the meaning of Article 85 (1) of the Treaty establishing the European Community. In *Official Journal*. 1997, OJ C 372, 9.12.1997, s. 13-15. Dostupný také z WWW: <[http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31997Y1209\(02\):EN:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31997Y1209(02):EN:HTML)>;
11. EU. Commission Notice on the concept of undertakings concerned under Council Regulation (EEC) No 4064/89 on the control of concentrations between undertakings. In *Official Journal*. 1998, OJ C 66, 2.3.1998, s. 14-24. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:1998:066:0014:0024:EN:PDF>>;
12. EU. Commission Notice on the concept of full-function joint ventures under Council Regulation (EEC) No 4064/89 on the control of concentrations between undertakings. In *Official journal*. 1998, OJ C 66, 2.3.1998, s. 1-4. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:1998:066:0001:0004:EN:PDF>>;
13. EU. Commission Notice on the concept of concentration under Council Regulation (EEC) No 4064/89 on the control of concentrations between

undertakings. In *Official journal*. 1998, OJ C 66, 2.3.1998, s. 5-13. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:1998:066:0005:0013:EN:PDF>>;

14. EU. Konsolidované sdělení Komise k otázkám příslušnosti podle nařízení Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole spojování podniků. In *Úřední věstník*. 2008, Úř. věst. C 95, 16.4.2008, s. 1-48. Dostupný také z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:095:0001:0048:EN:PDF>>.

Rozhodnutí:

1. Carbon Gas Technology, 1984 2 CLMR 275;
2. Rockwell International Corporation / Iveco Industrial Vehicles Corporation, IV/30.437;
3. AEI / Reyrolle Parsons re Vacuum Interrupters [1977] OJ L48/3a;
4. Optic Fibres, IV/30320;
5. Baxter / Nestlé / Salvia, OJ [1991] C 37/11: 4 CLMR 245;
6. Eureka, OJ [1992] C 113/11: 4 CLMR 543;
7. Ford / VW, [1993] L 20/14: 5 CLMR 617;
8. TNT / Canada Post, DBP Postdienst, La Poste, PTT Post a Sweden Post V/M.102;
9. Siemens / Italtel, M.468;
10. EDS/Lufthansa, IV/M.560;
11. RSB / TENEX/ Fuel Logistic, M.904;
12. Preussag / Voest Alpine, M.979;
13. Zeneca / Vanderhave, IV/M.556;
14. Bayer / Húls, IV/M.751;
15. Union Carbide / Enichem, IV/M.550;
16. AgrEvo / Marubeni, M.788;
17. DIA / VEBA Immobilien / Deutschbau, M.929;
18. The Coca-Cola Company / Nestlé / JV, M.2276;
19. British Gas Trading Ltd / Group 4 Utility Services Ltd, IV M.791;

20. Deutsche Bank / Commerzbank / J.M.Voith, IV/M.891;
21. Teneo / Merrill Lynch / Bankers Trust, IV/M.722;
22. Daimler Chrysler / Deutsche Telekom / JV, M.2903;
23. Lehman Brothers / SCG / Starwood / Le Méridien, M.3858;
24. Qualcomm v. Komise, T-48/04;
25. General Electric v. Komise, T-210/0;
26. Tetra Laval v. Komise, C-12/03 P ;
27. Cementbouw Handel & Industrie v. Komise, T-282/02.

Abstrakt – Kritéria pro vymezení plně funkčního společného podniku v rozhodovací praxi Komise

Tato kvalifikační práce je zaměřená na vývoj nazírání Komise na plně funkční společné podniky a kritéria pro jejich vymezení. Plně funkční společný podnik je typem společného podniku, jenž splňuje Komisi Evropské unie stanovená kritéria – společnou kontrolu a plnou funkčnost, která se skládá z funkční autonomie, trvalosti a zdrojů.

První, úvodní část poskytuje stručnou typologii společných podniků a zabírá se způsoby, jakými právo Evropské unie tato spojení reguluje.

Druhá část diplomové práce slouží jako nezbytný historický exkurz do vývoje nazírání Komise Evropské unie na kooperační a koncentrativní spojení a dává si za cíl objasnit, na základě kterých faktorů a jak se tento přístup měnil od roku 1968 do současnosti.

Třetí, hlavní, část diplomové práce je analýzou jednotlivých kritérií pro vymezení plně funkčních společných podniků. Jednotlivá kritéria jsou rozebrána zvlášť, a to s ohledem na relevantní odbornou literaturu, nařízení, zprávy a sdělení Komise, rozborem rozhodovací praxe Komise Evropské unie, jakožto výsledkem aplikace přístupu k plně funkčním společným podnikům Komise Evropské unie samotné.

Poslední část práce se velice stručně zabývá vztahem rozhodovací praxe Komise Evropské unie k rozhodovací praxi Soudního dvoru Evropské unie.

Abstract – Criteria for a definition of a full function joint venture in the decision-making of the Commission

This thesis focuses on the progress in the Commission's approach towards full functioning joint ventures and on criteria for their determination. A full functioning joint venture is a joint venture type that fulfils criteria given by the Commission of the European Union – joint control and full functioning, that consists of functional autonomy, lasting basis and resources.

The first, inductive part provides a short joint venture typology and explains ways by which the European law regulates those concentrations.

The second part of the thesis serves as a necessary historic excursus to the progress in the European Union Commission's view on cooperative and concentrative concentrations and its goal is to clarify on the basis of which factors and how this approach has developed from 1968 to the present.

The third, main, part of the thesis is an analysis of particular full functioning joint venture determination criteria. Each criterion is analysed separately with regards to specialised publications, regulations, reports and directives, especially by analysing European Union Commission's rulings, as the result of the application of the approach towards full functioning joint ventures by the European Union Commission itself.

The last part of the thesis briefly deals with the relation of the decision-making of the Commission to the decision-making of the Court of Justice of the European Union.

Klíčová slova

- hospodářská soutěž;
- spojení;
- společný podnik;
- plně funkční společný podnik;
- kooperační a koncentrativní dohody.

Key words

- competition;
- concentration;
- joint venture;
- full function joint venture;
- co-operative and concentrative agreements.